

Rapportage Boekenbranche Meting 52

Themameting Digitaal lezen

753470
Mei 2020
Erica Nagelhout

---

1 Inleiding

---

2 Onderzoeksresultaten

- Covid 19
- Lezen van e-books
- Gebruiken van luisterboeken
- Abonnementdiensten
- Bibliotheek
- Online lezen & leesplatforms
- Leesbeleving apparaten

---

3 Bijlagen

- Achtergrondinformatie
- Onderzoeksverantwoording
- Algemene voorwaarden

Inleiding

In opdracht van KVB-SMB, CPNB, KB en Stichting Lezen doet GfK jaarlijks vier metingen naar het koop-, lees- en leengedrag van Nederlandse consumenten.

De metingen zijn onderverdeeld in twee reguliere en twee themametingen. Deze eerste thema meting van 2020 behandelt het thema digitaal lezen.

Doel

Het doel van het onderzoek is om meer inzicht te krijgen in het lees- koop- en leengedrag (papier en digitaal) van de Nederlandse bevolking en trends/veranderingen hierin in kaart te brengen. Daarnaast worden er regelmatig nieuwe thema's behandeld om de kennis over de Nederlandse (boeken)consument zo breed mogelijk te krijgen.

Thema's

De resultaten zijn in dit rapport onderverdeeld in de volgende thema's:

- Covid 19
- Lezen van e-books
- Luisteren van luisterboeken
- Abonnementsdiensten
- Bibliotheek
- Online lezen & leesplatformen
- Leesbeleving apparaten

* Significant verschil t.o.v. vorige meting

X Niet meegenomen in meting

♂ Geven mannen vaker aan dan vrouwen

♀ Geven vrouwen vaker aan dan mannen

NL
representatief

NL representatief: is de verhouding zoals die in de gehele populatie in Nederland (14 jaar en ouder) wordt gevonden.

Heavy lezers lezen 21+ boeken per jaar

Medium lezers lezen 6-20 boeken per jaar

Light lezers lezen minder dan 6 boeken per jaar

Covid-19 en het leesgedrag

45% van de Nederlanders heeft het leesgedrag aangepast onder invloed van Corona.

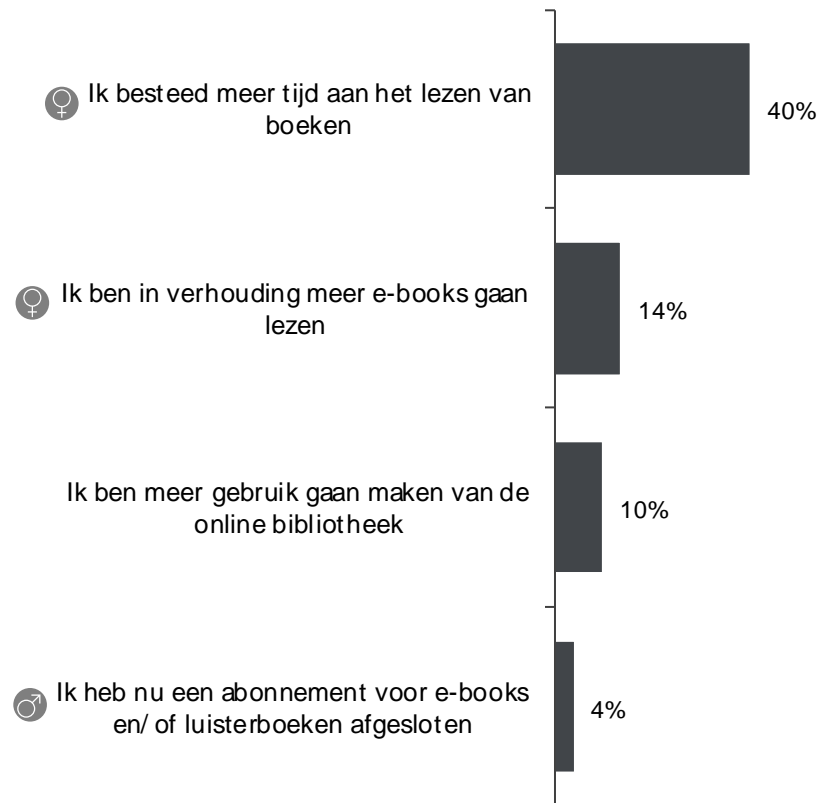

Invloed Coronacrisis op leesgedrag

55%
van de
Nederlanders heeft
het leesgedrag niet
aangepast**

Achtergrond:

Het veldwerk liep in de eerste twee weken van april (1 april t/m 16 april). Voor de start van het veldwerk was er al sprake van een lockdown van twee weken in Nederland.

Achtergrond:

De coronacrisis heeft het meest invloed gehad op het leesgedrag van jongeren tot 35 jaar. Van hen besteed 47% meer tijd aan het lezen van boeken.

Medium en heavy e-booklezers geven vaker aan nu een abonnement te hebben afgesloten voor e-books en/of luisterboeken en in verhouding meer e-books zijn gaan lezen.

** Heeft voor geen van de veranderingen in leesgedrag aanpassingen gedaan in leesgedrag.
S01a: In hoeverre heeft de huidige Coronacrisis momenteel uw leesgedrag veranderd?

Lezen van e-books

Gemiddeld lezen e-booklezers evenveel e-books als papieren boeken.

...van de Nederlanders heeft tenminste één e-book gelezen in de afgelopen 12 maanden. In 2018 was dit **38%**.

9,7

e-books worden er gemiddeld per jaar gelezen door e-booklezers

&

9,6

papieren boeken worden er gemiddeld per jaar gelezen door e-booklezers.

Hoogst gewaardeerde aspecten e-books

- 7,7** Grootte van de letters
- 7,4** Gevoel van ontspanning
- 7,2** Prijs

96%

...van de e-booklezers leest e-books in het **Nederlands**. **29%** leest (ook) in het **Engels**.

72% van de e-books wordt uitgelezen. (81% van alle nieuw gekocht boeken wordt uitgelezen)

Het aantal boeken dat men verkrijgt via het **abonnementsmodel en de online Bibliotheek** neemt toe, terwijl de illegale downloads en het kopiëren van e-books afnemen.

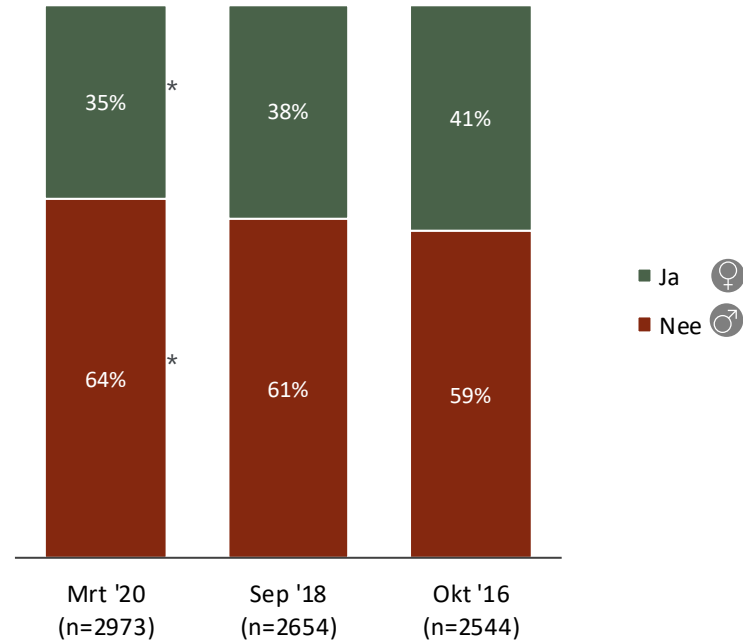
...van de gekochte e-books wordt de overgrote meerderheid gekocht bij **Bol.com**

35% van de Nederlanders (14+) heeft de afgelopen 12 maanden een e-book gelezen. Dit is iets minder dan in 2018 (38%).

Lezen van een e-book in de afgelopen 12 maanden

Achtergrond:
Hoogopgeleide consumenten geven vaker aan geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen te hebben in de afgelopen 12 maanden.

De e-booklezer vs. NL representatief en boekenlezers**

	E-booklezer (%)	NL (%)	Boekenlezer (%)
Man	44%	49%	47%
Vrouw	56%	51%	53%

< 25 jaar:	17%	16%	17%
25-34 jaar:	14%	15%	14%
35-49 jaar:	23%	23%	23%
50-64 jaar:	25%	25%	24%
65+:	20%	22%	22%

Laag:	19%	24%	21%
Midden:	40%	41%	40%
Hoog:	42%	36%	39%

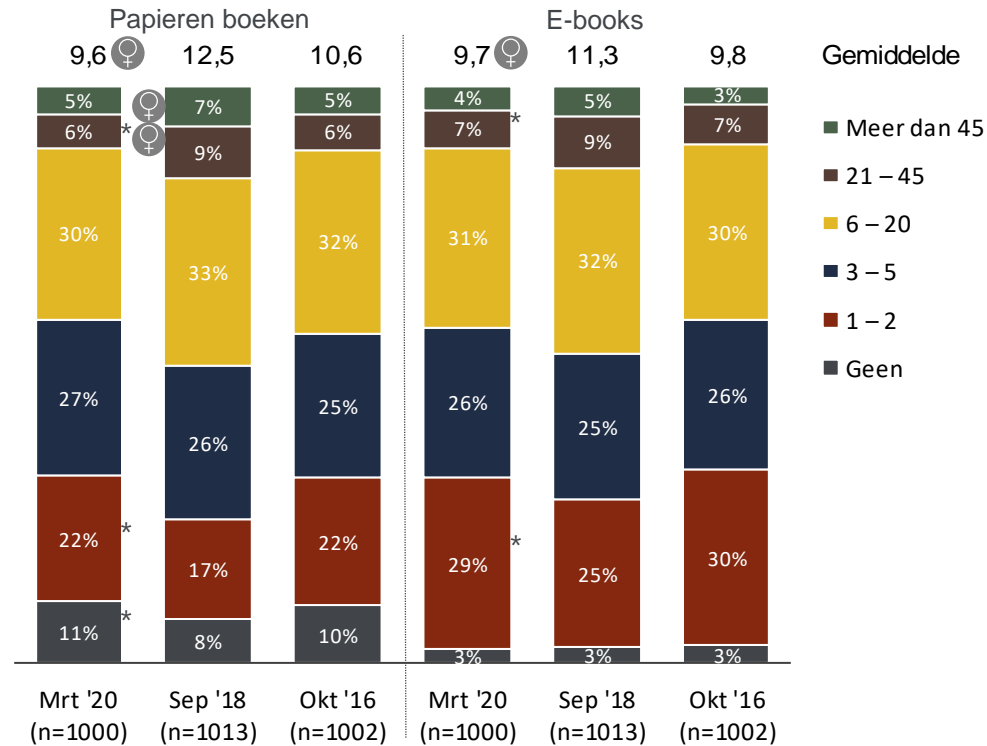
S01: Heeft u de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen?

** boekenlezers uit M51 regulier
Basis: alle respondenten (NL representatie 14+)

Gemiddeld lezen e-booklezers evenveel e-books als papieren boeken.

Aantal gelezen boeken per type boek

89%
van de e-booklezers
leest ook papieren
boeken.

47%
van de lezers
leest wel eens
e-books**

Achtergrond:
e-booklezers van 65 jaar of ouder lezen meer papieren boeken dan e-booklezers jonger dan 65 jaar.

50-64 jarigen lezen meer e-books dan de e-booklezers buiten deze leeftijdsgroep.

B02: Hoeveel papieren boeken of e-books heeft u in de afgelopen 12 maanden gelezen?

** Uit meting 51 januari 2020
Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen

72% van de verkregen e-books wordt uitgelezen. Dit is iets minder dan het percentage nieuw gekochte boeken.

72%

van de e-books
uitgelezen

65%

van de
luisterboeken
uitgeluisterd

vs 81%**

(uitgelezen van alle nieuw gekochte
papieren boeken, e-books en
luisterboeken)

Achtergrond

50-64 jarigen lezen gemiddeld meer e-books uit dan 65-plussers
en e-booklezers jonger dan 50 jaar.

Het gevoel van ontspanning wordt het hoogst gewaardeerd bij het papieren boek. Hiernaast krijgen de grootte van de letters en de prijs een hoge waardering bij de e-books.

Waardering e-books

Waardering luisterboeken

Waardering papieren boeken

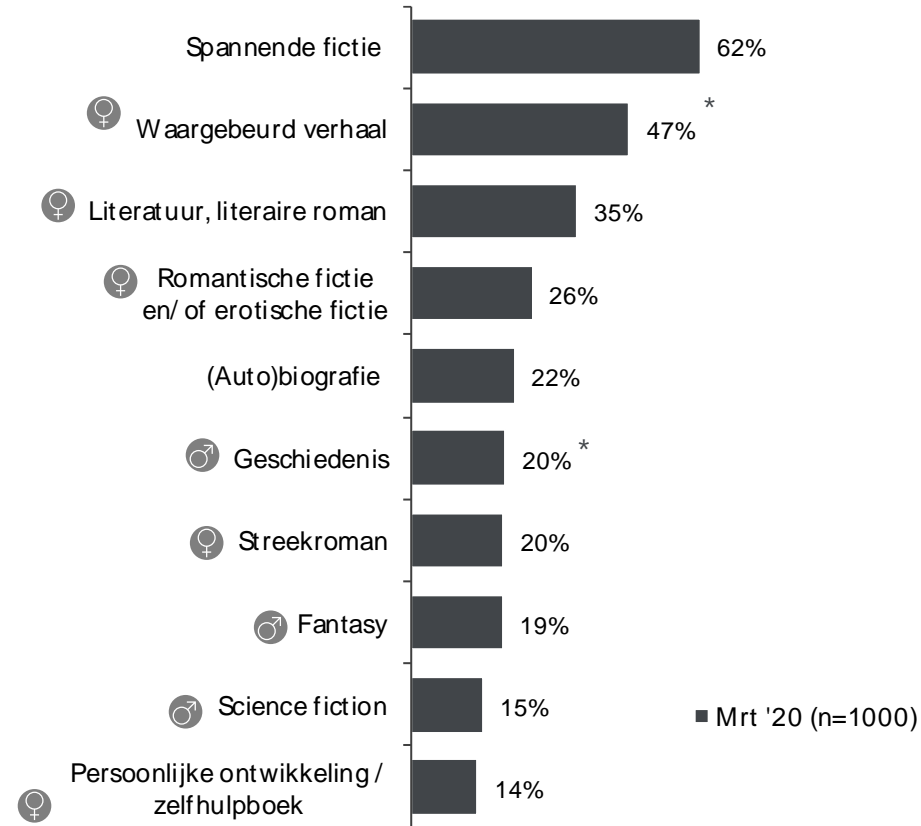
A03: Hoe waardeert u onderstaande aspecten in papieren boeken en in e-books?

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-boek gelezen (n=1000)

Spannende fictie en het waargebeurde verhaal zijn de meest gekozen genres binnen e-books.

Top 10 genres e-books

Achtergrond:

Waargebeurde verhalen en geschiedenis e-books worden vaker gelezen dan in 2018.

Waargebeurde verhalen worden vaker gelezen door medium en heavy e-booklezers.

Spannende fictie wordt vaker gelezen door 35-plussers (zowel in papieren boeken als e-books).

Literatuur, literaire roman wordt vaker gelezen door midden- en hoogopgeleiden (zowel in papieren boeken als e-books).

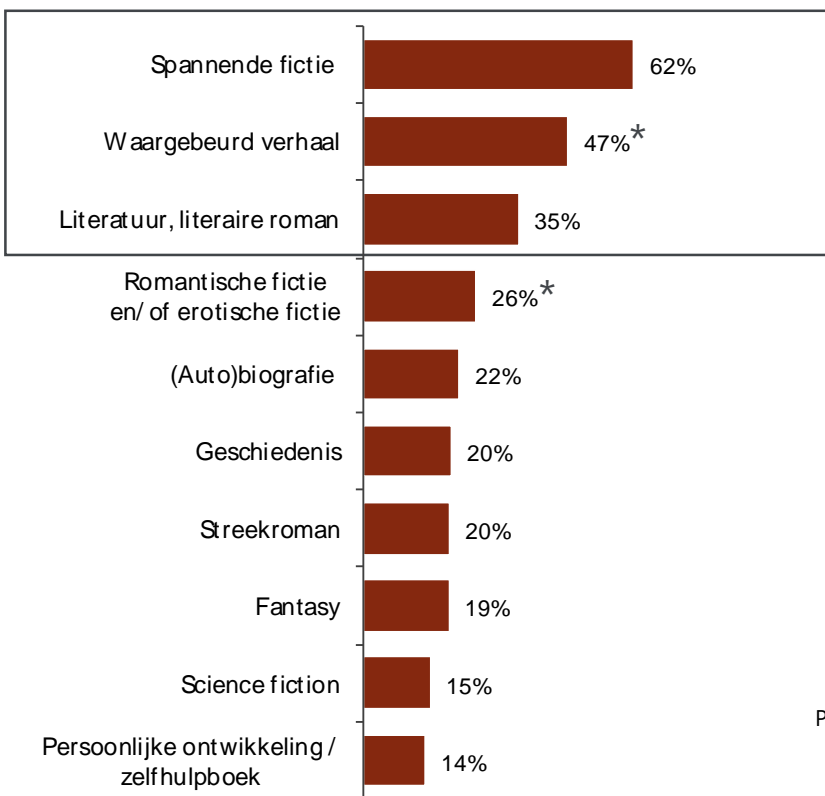
A04: Welke van de volgende genres leest u weleens als e-book?

Basis papieren boek: heeft in de afgelopen 12 maanden minstens 1 papieren boek gelezen
Basis e-books: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen

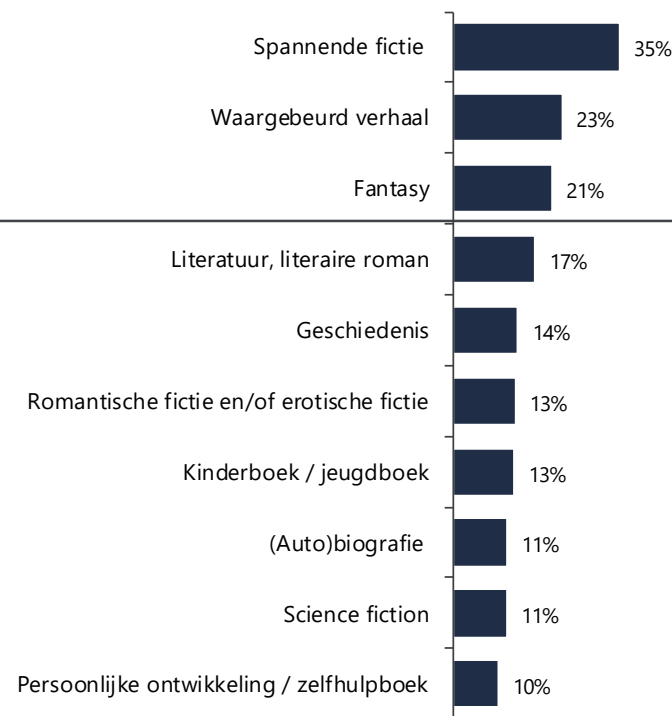
Waargebeurde verhalen is relatief gezien een populair genre bij e-books. Ook romantische en/of erotische fictie wordt vaker als e-book gelezen.

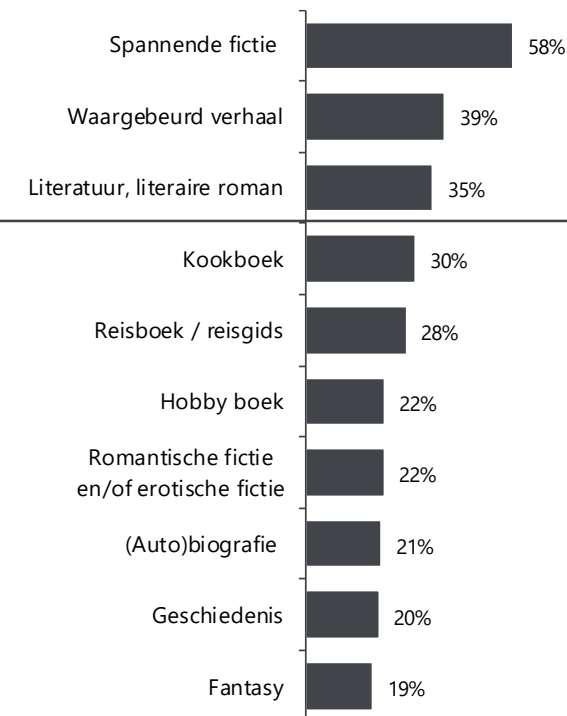
Top 10 genres e-books

Top 10 genres luisterboeken

Top 10 genres papieren boeken

**Verschillen mogelijk beïnvloed door het beschikbare aanbod.

*** De volledige genreljst is te vinden in de bijlage.

A04: Welke van de volgende genres leest u weleens als (e-book, luisterboek of papieren boek)?

* Significant vaker dan als papieren boek
 Basis: e-booklezers n=1000, die een papieren boek hebben gelezen (N=885) of een luisterboek hebben gebruikt (n= 270)

29% van de e-booklezers leest Engelstalige boeken als e-book. Het gaat hier veelal om jonge lezers (< 25 jaar).

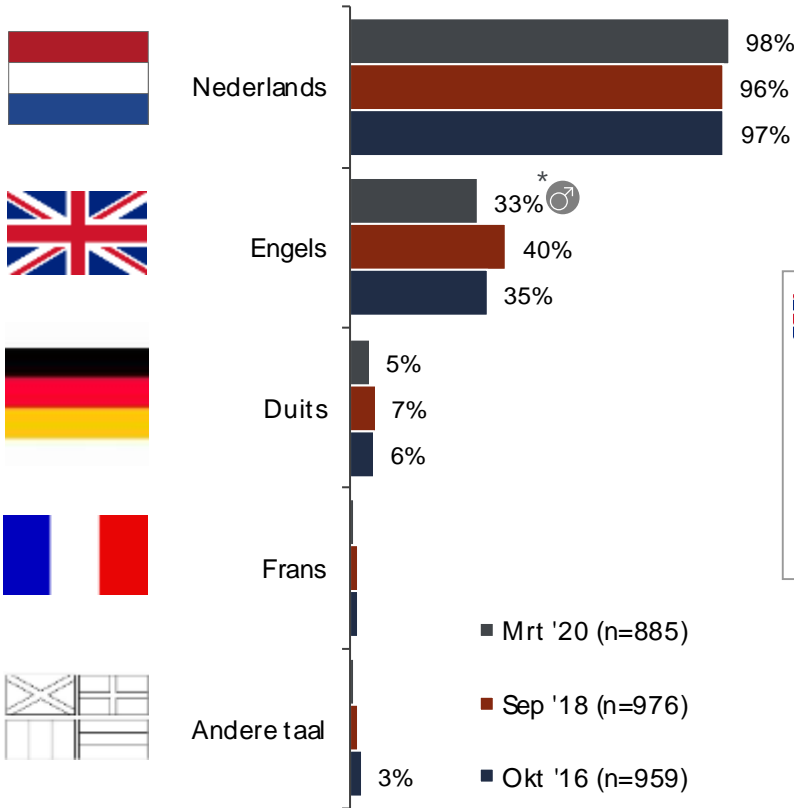
Leest e-books in (het)...

Leest papieren boeken in (het)...

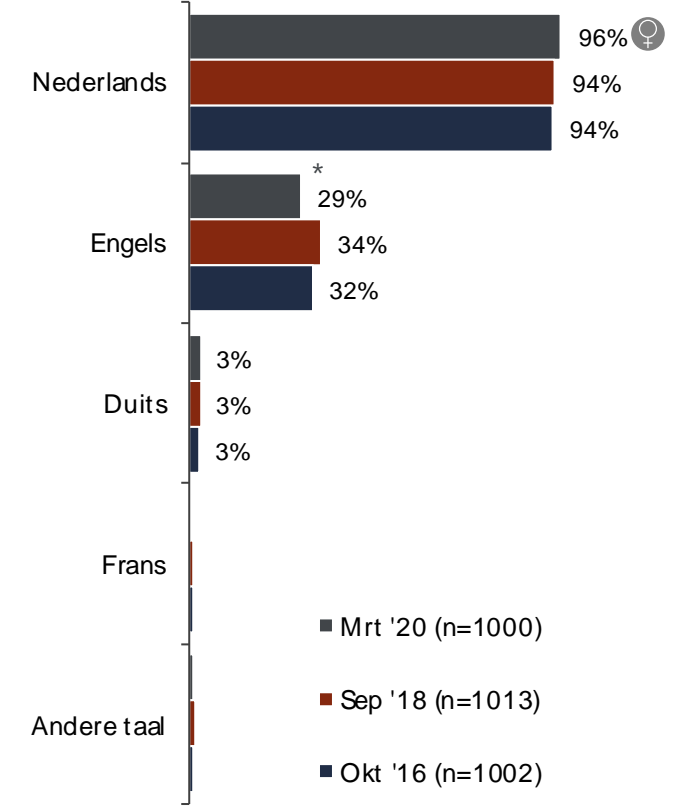
Achtergrond:
 30% van de e-booklezers leest e-books (ook) in een andere taal. 4% leest e-books uitsluitend in een andere taal.

Hoogopgeleiden en jongeren onder 35 jaar lezen vaker Engelse boeken (zowel op papier als e-book)

Fantasy en Science fiction e-books worden vaker in het Engels gelezen door lezers die boeken in het Engels lezen. Ook non-fictie als management boeken, geschiedenis en zelfhulp worden vaker in het Engels gelezen.

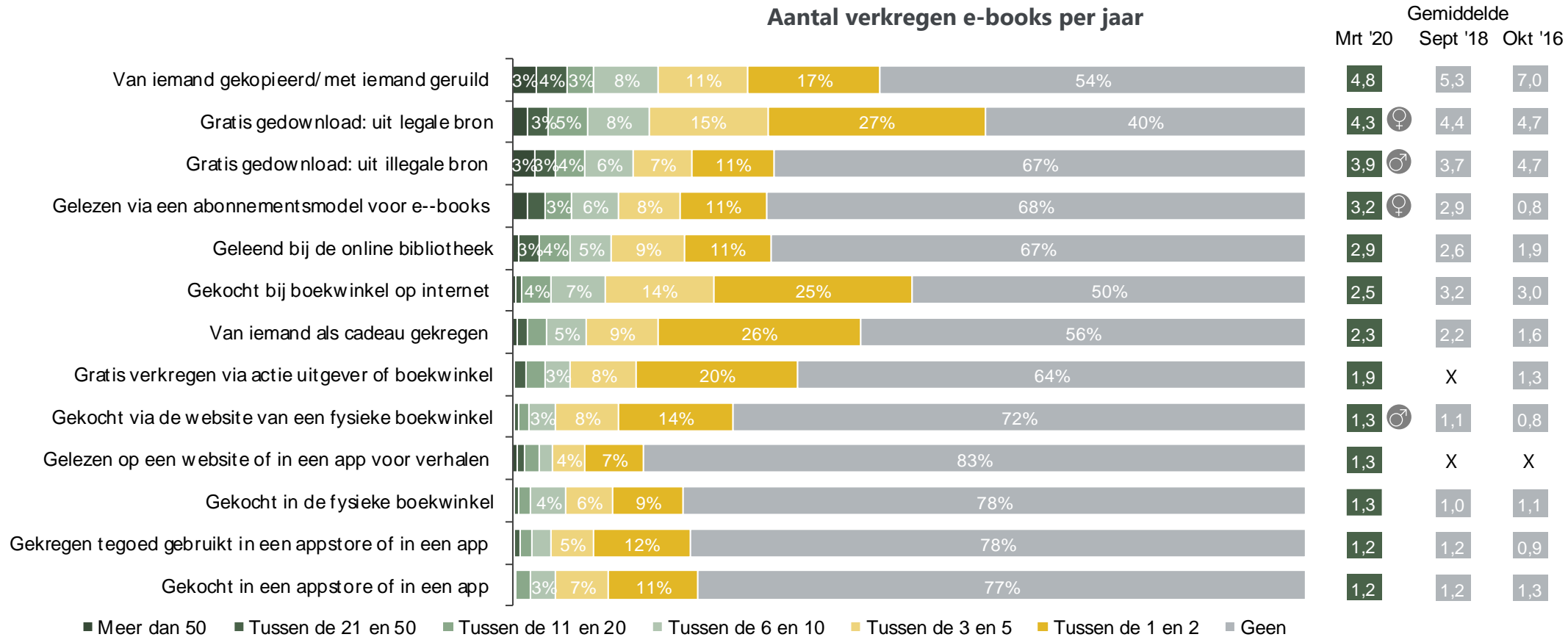
	P-boek	E-book
< 25 jaar:	54%	48%
25-34 jaar:	31%	33%
35-49 jaar:	34%	30%
50-64 jaar:	25%	20%
65+ :	20%	16%

Basis papieren boek: heeft in de afgelopen 12 maanden minstens 1 papieren boek gelezen
 Basis e-books: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen

Het aantal boeken dat men verkrijgt via het abonnementsmodel en het lenen bij de digitale bibliotheek neemt toe, terwijl de illegale downloads en het kopiëren van e-books afneemt.

Achtergrond:
 Jongeren onder 35 jaar kopen vaker op de volgende manieren dan leeftijdsgroepen ouder dan 35 jaar:

- Gekocht in de fysieke boekwinkel
- Gekocht via de website van een fysieke boekwinkel
- Gekregen tegood gebruikt in een appstore of in een app
- Verkregen op een website of in een app voor verhalen.

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000) 2018 (n=1013), 2016 (n=1002)

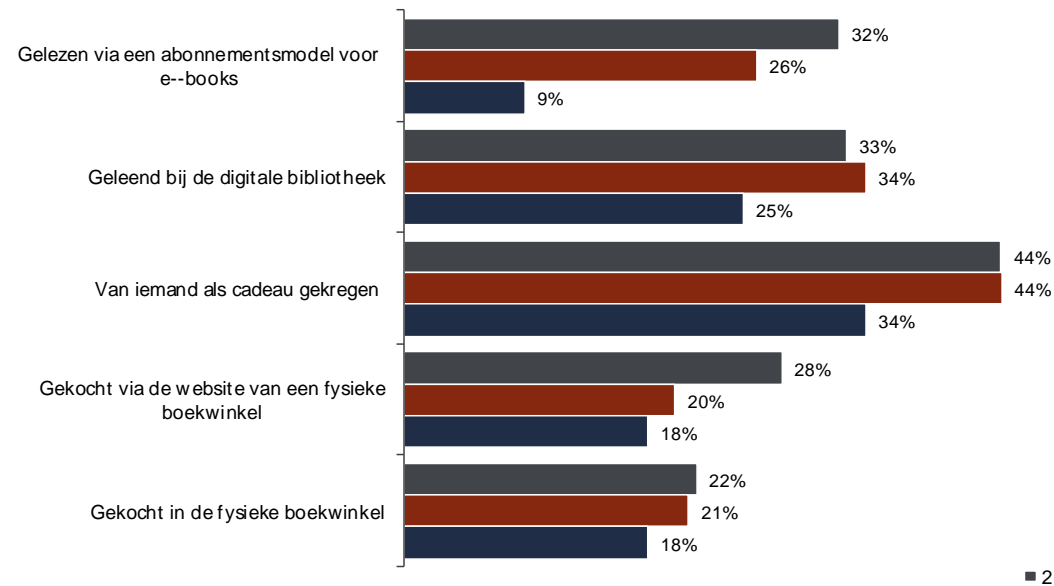
A08: Hoeveel e-books verkrijgt u per jaar op de volgende manieren?

Positieve ontwikkelingen voor de abonnementsdiensten, de digitale bibliotheek, het e-book als cadeau en de (website van de) fysieke boekwinkel.

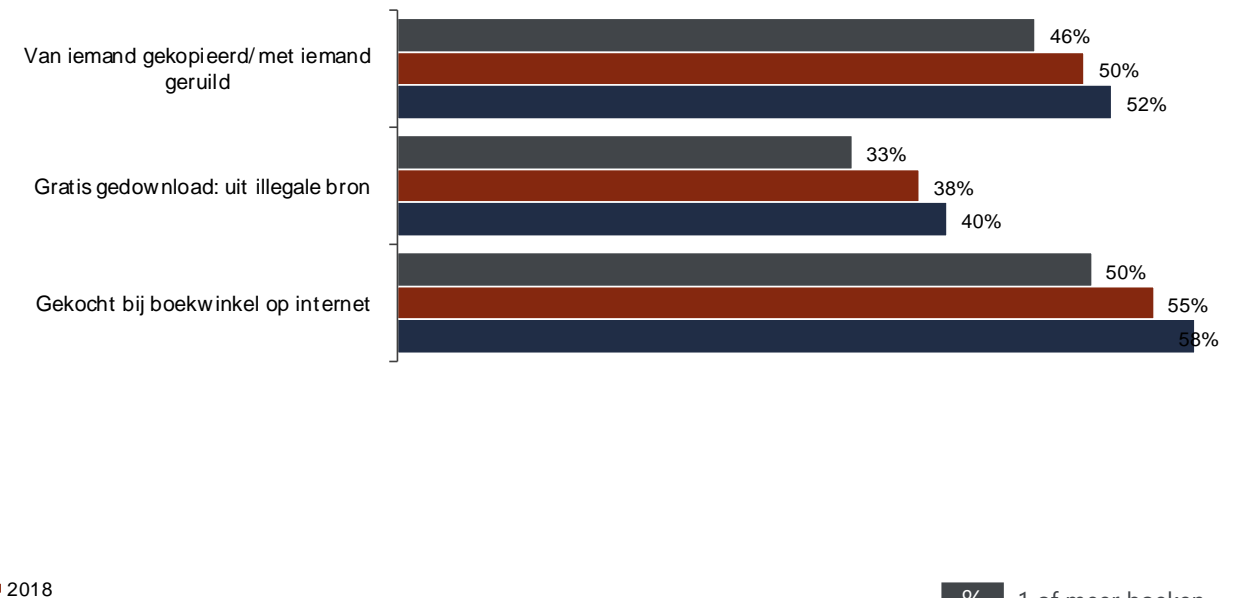

% e-booklezers dat op deze wijze e-books verkrijgt

Kanalen die meer worden gebruikt:

Kanalen die minder worden gebruikt:

% 1 of meer boeken

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)
2018 (n=1013), 2016 (n=1002)

A08: Hoeveel e-books verkrijgt u per jaar op de volgende manieren?

De helft van de e-books wordt nog altijd gratis verkregen, maar in vergelijking met 2016 wordt er vaker voor betaald.

	2020	2018	2016
Gratis verkregen	51%	50%	64%
Betaald	49%	50%	36%

% e-books

Gratis: Van iemand gekopieerd/met iemand geruild, Gratis gedownload: uit legale bron, Gratis gedownload: uit illegale bron, Gratis verkregen via actie uitgever of boekwinkel, Gelezen op een website of in een app voor verhalen

Betaald: Gelezen via een abonnementsmodel voor e-books, Geleend bij de digitale bibliotheek, Gekocht bij boekwinkel op internet, Gekocht via de website van een fysieke boekwinkel, Gekocht in de fysieke boekwinkel, Gekregen tegoed gebruikt in een appstore of in een app, Gekocht in een appstore of in een app, Van iemand als cadeau gekregen

Basis: allen

© GfK

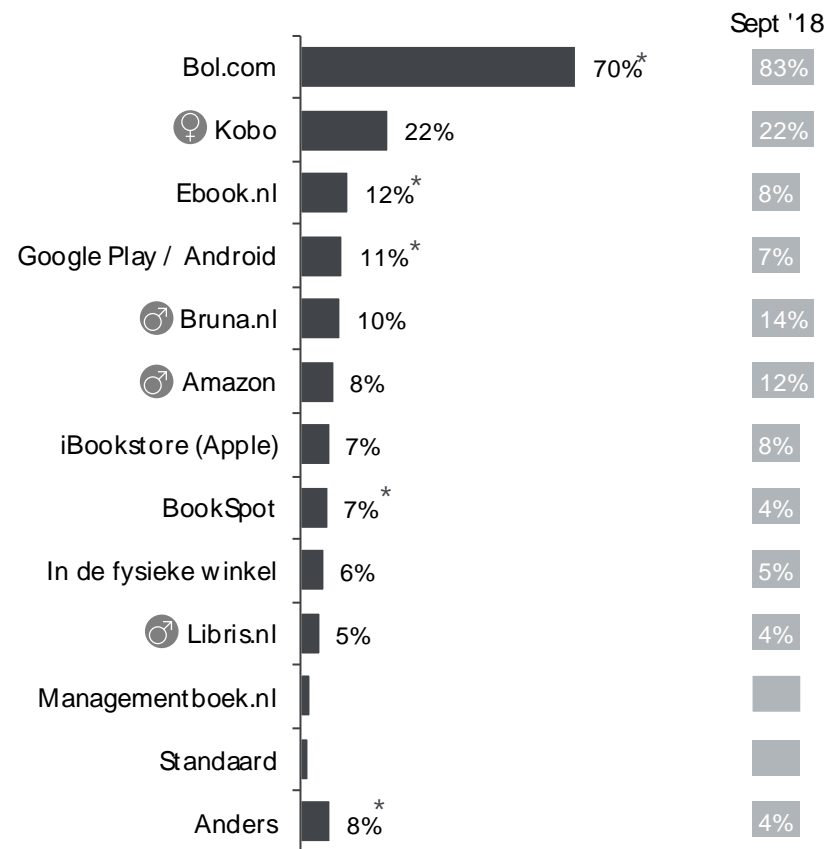
19

A08: Hoeveel e-books verkrijgt u per jaar op de volgende manieren?

Bol.com is met afstand de grootste partij waar e-books worden gekocht. Bol.com krijgt in toenemende mate concurrentie van Ebook, Google Play en Bookspot.

Plek van aankoop

Achtergrond:
 Laagopgeleiden kopen vaker bij Ebook.nl dan midden- en hoogopgeleiden.

 Heavy e-booklezers kopen vaker bij Bookspot dan light en medium e-booklezers.

Het gratis ontvangen van de e-book- of luisterboekversie bij de aankoop van een papieren boek wordt door 45% van de e-booklezers gewaardeerd.

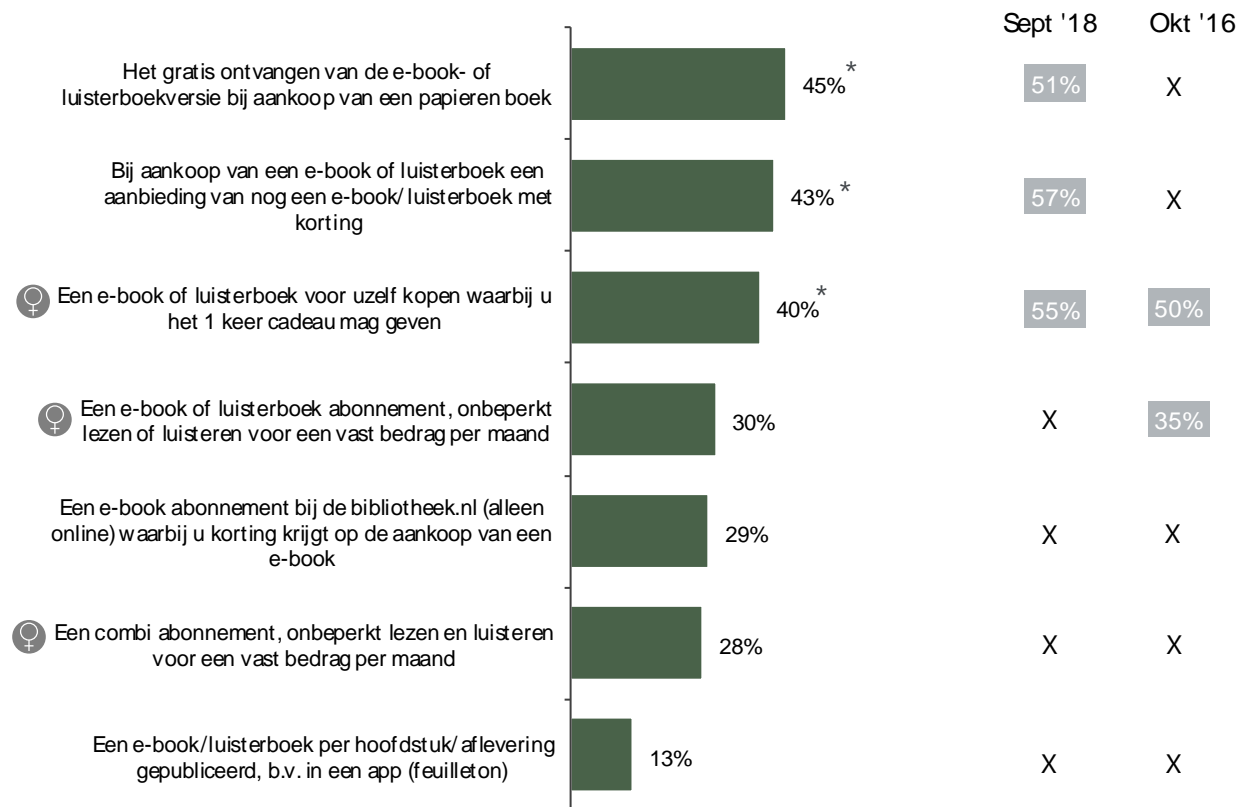

Aantrekkelijkheid manier van verkrijgen van e-books

Achtergrond:
e-booklezers tot 50 jaar vinden de volgende manieren aantrekkelijker dan 50-plussers:

- Een e-book of luisterboek abonnement, onbeperkt lezen of luisteren voor een vast bedrag per maand.
- Een combi-abonnement onbeperkt lezen en luisteren voor een vast bedrag per maand

Laagopgeleiden vinden 'Een e-book of luisterboek voor uzelf kopen waarbij u het 1 keer cadeau mag geven' aantrekkelijker dan hoog- en middenopgeleiden.

A07a: Hieronder staat een aantal mogelijke (soms nieuwe) manieren om verschillende type e-books te verkrijgen. Kunt u aangeven in hoeverre u deze manieren aantrekkelijk vindt?

■ = % (Zeer) aantrekkelijk
Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)
2018 (n=1013), 2016 (n=1002)

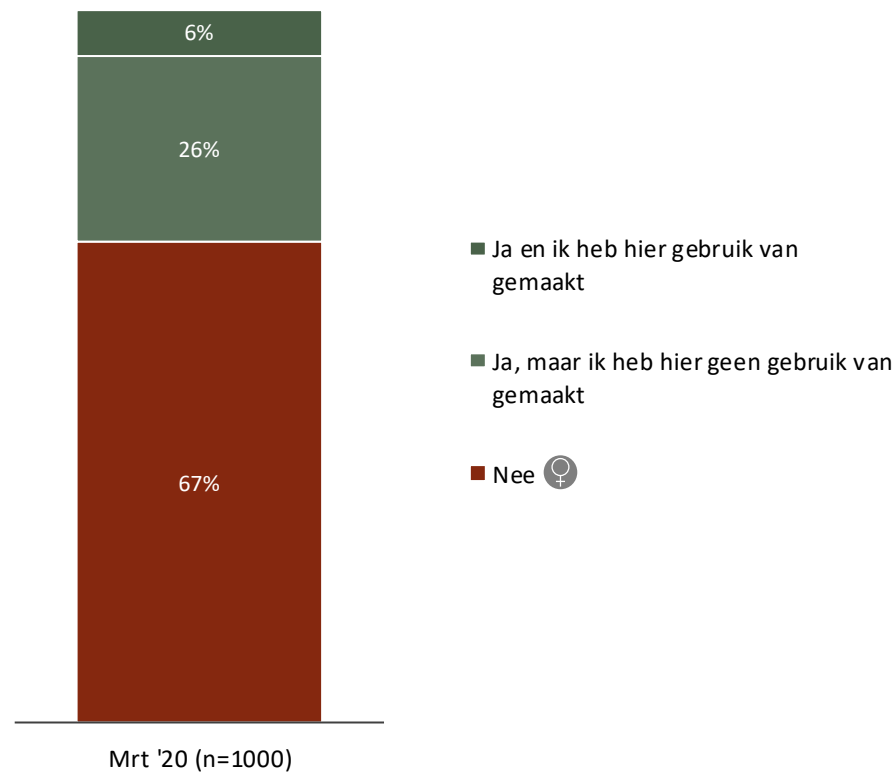
32% van de e-booklezers is bekend met het e-bookgeschenk tijdens de boekenweek. 6% heeft gebruik gemaakt van de actie.

Op de hoogte van het boekenweek geschenk

Achtergrond:

65-plussers waren beter op de hoogte van het e-bookgeschenk tijdens de boekenweek dan e-booklezers tot 65 jaar.

G01: Ten tijde van de boekenweek kon u bij aankoop van 15 Euro aan e-books, het boekenweekgeschenk als e-book cadeau krijgen. Was u hiervan op de hoogte?

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen

Luisteren van luisterboeken

Luisterboekgebruikers zijn vaak jong; bijna de helft is jonger dan 35 jaar.

...van de Nederlanders heeft tenminste één luisterboek geluisterd in de afgelopen 12 maanden.

6,5

luisterboeken worden er gemiddeld per jaar geluisterd door luisteraars.

Spannende fictie

... is het meest geluisterde genre.

Fantasy

... is relatief populair als luisterboek.

Hoogst gewaardeerde aspecten luisterboeken

7,5 Gemak voor je ogen

7,4 Leeshouding

7,0 Gevoel van ontspanning

91%

...van de luisterboekgebruikers luistert in het **Nederlands** 31% luistert (ook) in het **Engels**.

61%

... vindt de voorlezer van groot belang voor de aantrekkingskracht van een luisterboek.

29%

... van de luisterboeken wordt gratis gedownload uit een legale bron.

28%

... van de luisterboeken wordt geleend bij de bibliotheek.

26%

... van de luisterboeken wordt geluisterd via Spotify.

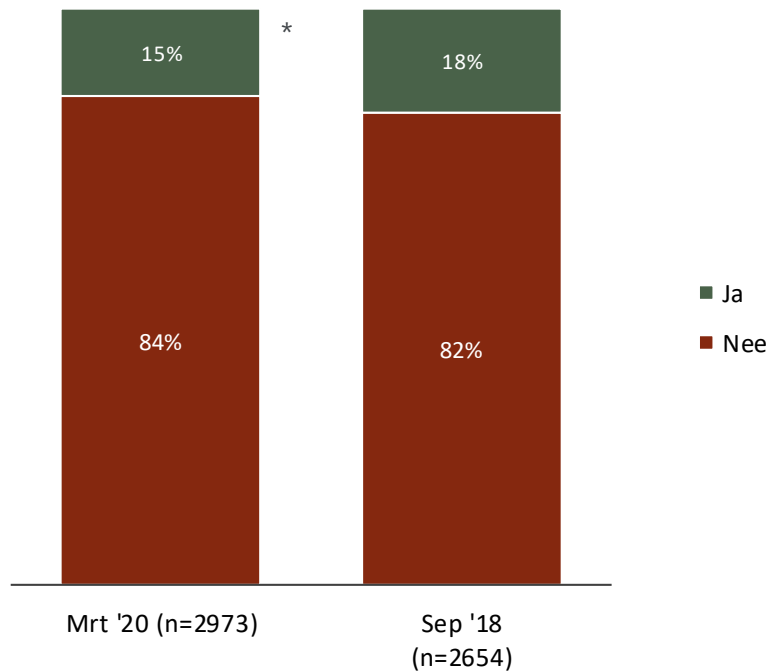

15% van de Nederlanders (14+) gebruikte de afgelopen 12 maanden een luisterboek.

Luisterboekgebruikers zijn vaak jong; 47% is jonger dan 35 jaar

Luisterboeken gebruikt

Achtergrond:

Heavy e-booklezers geven vaker aan geheel of gedeeltelijk een boek geluisterd te hebben in de afgelopen 12 maanden.

De luisterboekgebruiker vs. NL representatief, boekenlezers** en e-booklezers

	Luisterboekgebruiker	NL	Boekenlezers	E-booklezers
Gender				
Man	54%	49%	47%	44%
Vrouw	45%	51%	53%	56%
Leeftijd				
< 25 jaar:	26%	16%	17%	17%
25-34 jaar:	21%	15%	14%	14%
35-49 jaar:	28%	23%	23%	23%
50-64 jaar:	16%	25%	24%	25%
65+:	10%	22%	22%	20%
Opvoeding				
Laag:	16%	24%	21%	19%
Midden:	44%	41%	40%	40%
Hoog:	40%	36%	39%	42%

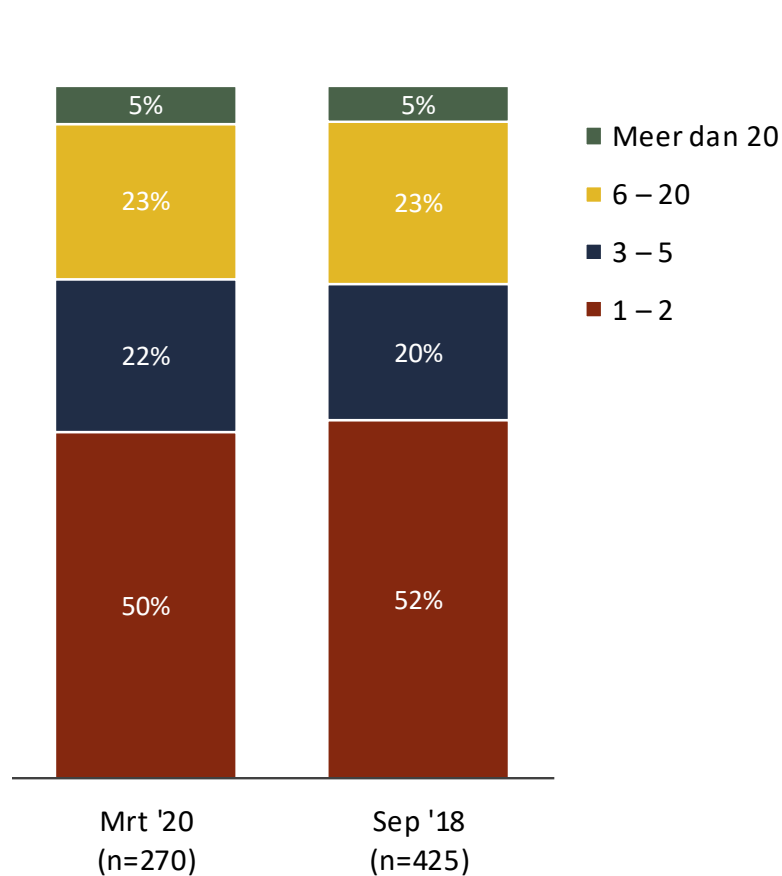
B02: Heeft u de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen of een luisterboek gebruikt?

** boekenlezers uit M51 regulier
Basis: alle respondenten (NL representatie 14+)

Gemiddeld luistert men naar 6,5 luisterboeken per jaar. Een grote groep luisterde naar een of twee boeken het afgelopen jaar.

Aantal geluisterde boeken

Achtergrond:
Heavy e-booklezers geven vaker aan geheel of gedeeltelijk een boek geluisterd te hebben in de afgelopen 12 maanden.

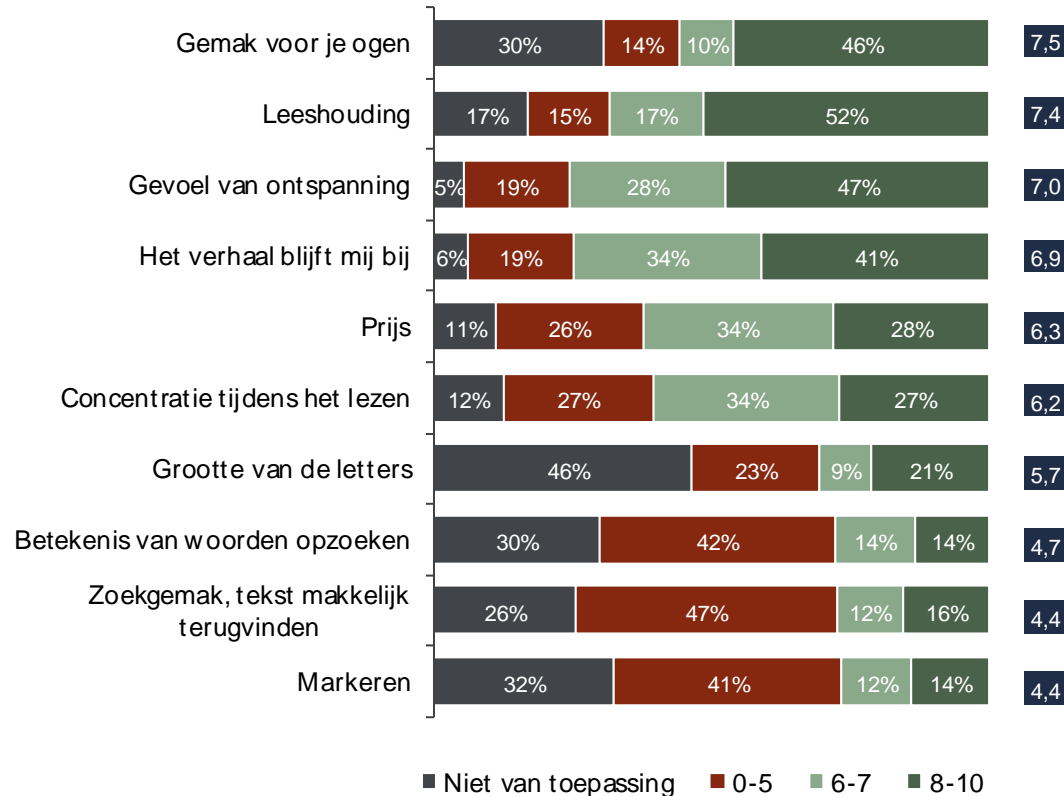
Gemiddeld geluisterd
6,5
Mrt '20
(n=270)

Gemiddeld geluisterd
4,8
Sep '18
(n=425)

Hoge waardering voor leeshouding, gemak voor je ogen en ontspanning bij het luisterboek.

Waardering luisterboeken

Achtergrond:

Midden- en hoogopgeleide luisteraars waarderen meer de leeshouding. ♀

Light luisteraars waarderen meer het gemak voor je ogen.

% (Helemaal) mee eens

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden minstens 1 luisterboek geluisterd (n=270)

Basis E08/E09: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)

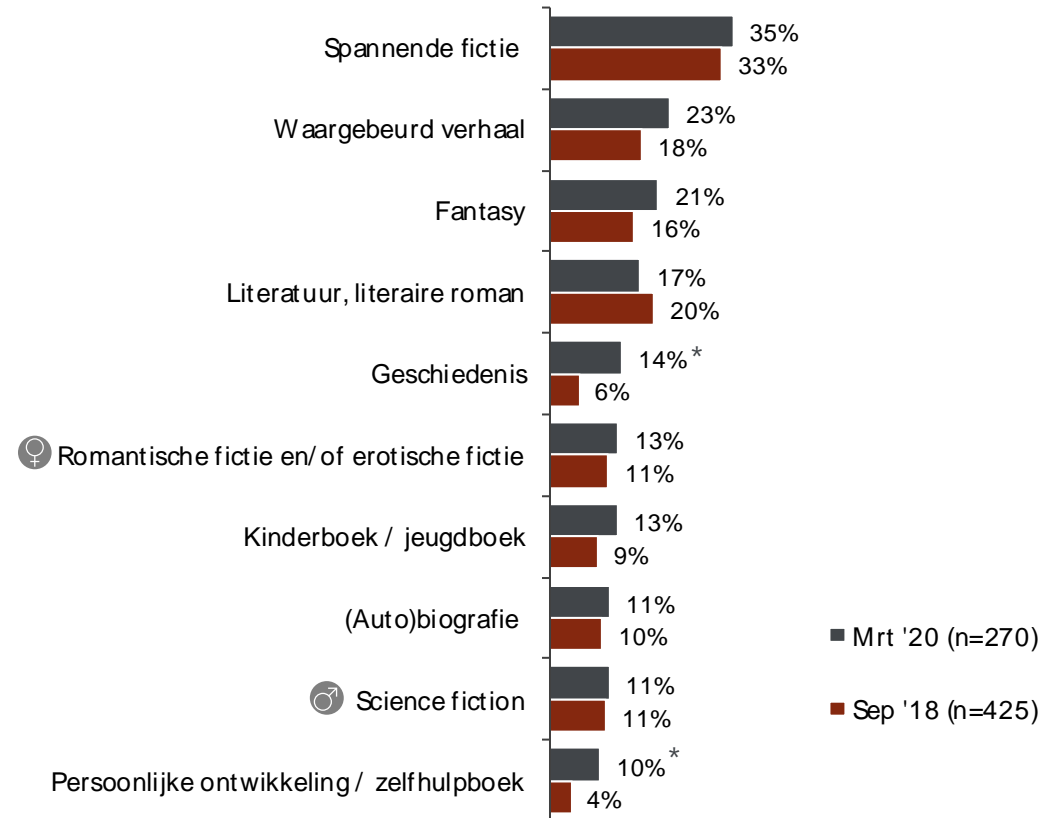
A03: Hoe waardeert u onderstaande aspecten in luisterboeken?

E08/E09: Kunt u van onderstaande stellingen aangeven of u het er mee eens of oneens bent: De voorlezer is van groot belang voor de aantrekkingskracht van een luisterboek. ** Exacte verdeling resultaten is toegevoegd in de bijlage

Er zijn geen grote verschuivingen binnen de genres luisterboeken. Spannende fictie is het meest populair. Ook Fantasy is relatief populair als luisterboek.

Top 10 genres luisterboeken

Achtergrond:
 Laag- en middenopgeleiden luisteren vaker naar Fantasy.
 In vergelijking met papieren boeken en e-books is Fantasy relatief vaak geluisterd als luisterboek.

31% van de luisterboekgebruikers luistert boeken in het Engels. Dit zijn voor een belangrijk deel jongere luisterboeklezers.

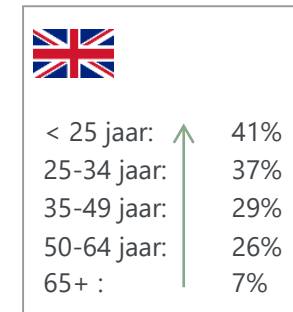
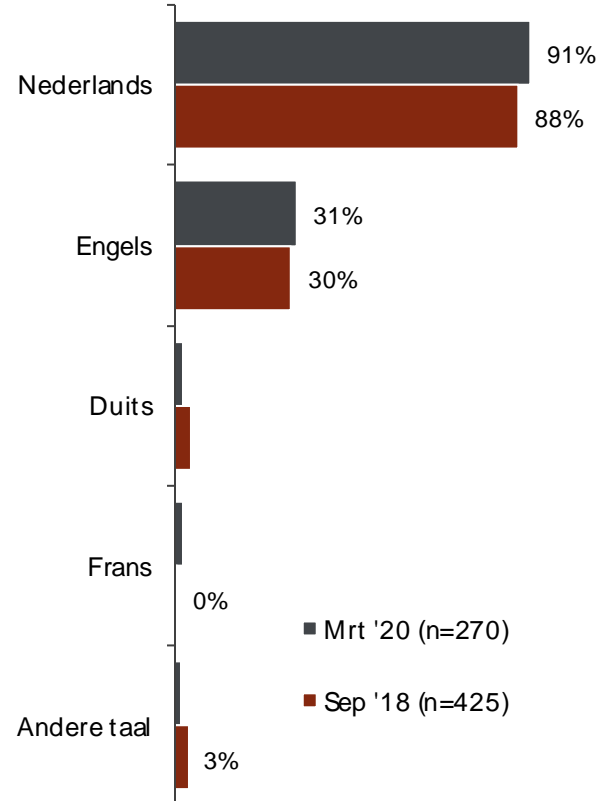
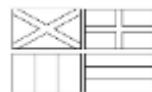
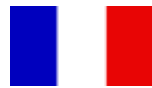

Luistert boeken in (het)...

Achtergrond:
 34% van de luisteraars luistert (ook) in een andere taal. 9% luistert uitsluitend in een andere taal.

Luisteraars onder de 65 jaar en midden- en hoogopgeleiden beluisteren vaker luisterboeken in het Engels.

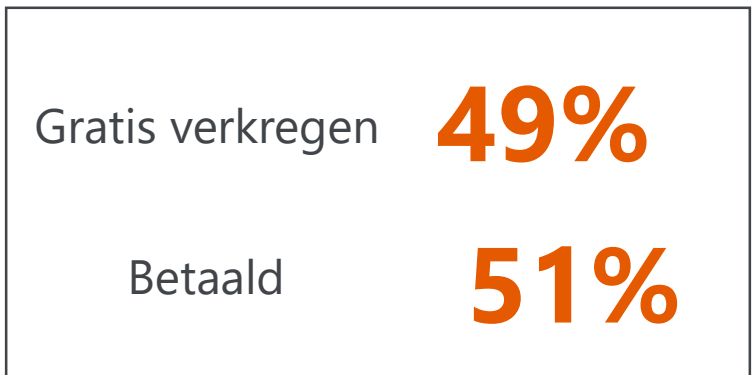
Literatuur, Science fiction, Fantasy, autobiografieën en Young Adult worden vaker geluisterd door luisteraars die in het Engels boeken luisteren. Ook zelfhulp en geschiedenis boeken worden vaker in het Engels geluisterd.

De digitale bibliotheek en Spotify zijn belangrijke kanalen voor de luisterboeken. Ook wordt er veelvuldig gedownload uit legale bron.

Manier van verkrijgen luisterboeken

Abonnements- diensten

Toename in gebruik abonnementsdiensten. De online Bibliotheek wordt het meest gebruikt.

Huidige abonnementsdienst

... van de e-booklezers maakt gebruik van een abonnementsdienst voor e-books of luisterboeken. **De online Bibliotheek** (55%) wordt het meest gebruikt.

Top 3 redenen gebruik

- 43%** Makkelijke beschikbaarheid
- 35%** Aantrekkelijke prijs
- 31%** Zit in bibliotheekabbonement

Boeken begonnen per maand

E-books
1,8 uitgelezen

Luisterboeken
0,8 uitgeluisterd

... van de gebruikers van abonnementsdiensten is tevreden met het aanbod

Abbonementsdienst in het verleden

... van de lezers heeft in het verleden gebruik gemaakt van een abonnementsdienst voor e-books of luisterboeken.

Top 3 redenen niet meer gebruiken

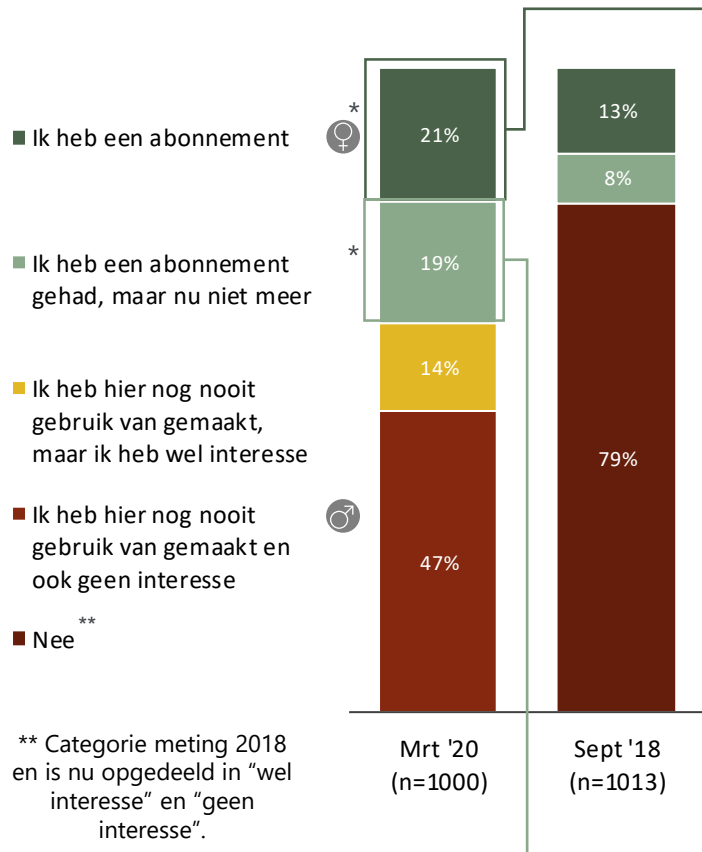
- 36%** Maak er te weinig gebruik van
- 27%** Grote voorraad e-books
- 23%** Te duur

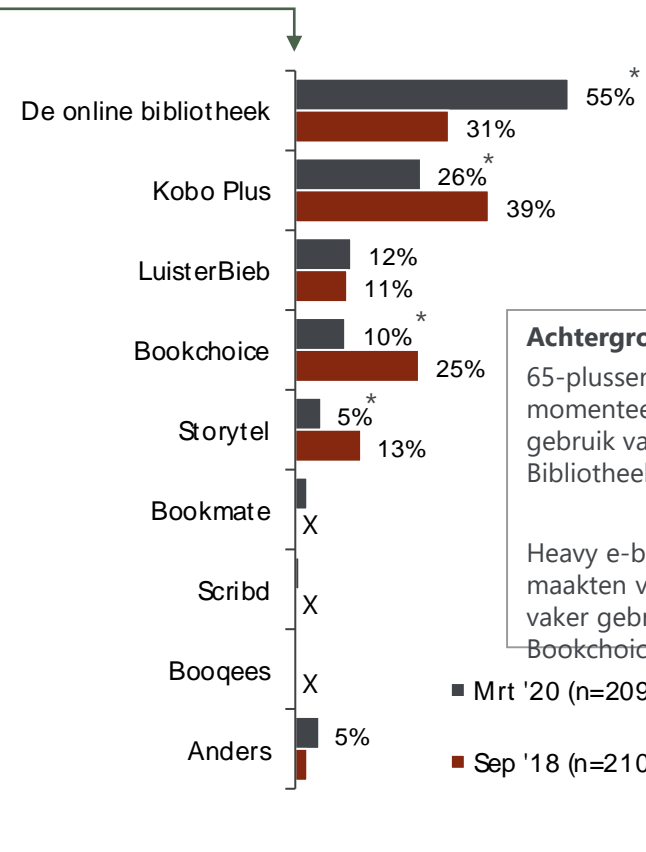
Er is een toename van het gebruik van abonnementsdiensten. Vooral het gebruik van de online Bibliotheek neemt toe, terwijl Kobo Plus en Bookchoice aandeel verliezen.

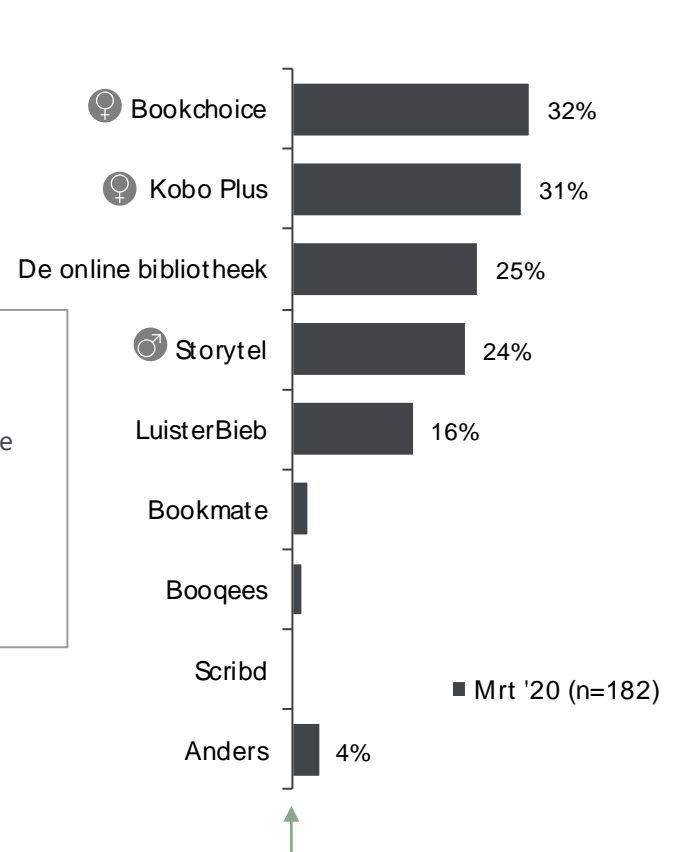
Abonnementdiensten e-books/luisterboeken

Huidige aanbieder(s) e-books/luisterboeken

Vroegere aanbieder(s) e-books/luisterboeken

Achtergrond:
65-plussers maken momenteel vaker gebruik van de online Bibliotheek.
Heavy e-booklezers maakten voorheen vaker gebruik van Bookchoice.

B01: Maakt u wel eens gebruik van abonnementsdiensten van e-books en/of luisterboeken?
B03a: Van welke aanbieder(s) maakt u momenteel gebruik voor e-books en/of luisterboeken?
B03b: Van welke aanbieder(s) maakte u voorheen gebruik voor e-books en/of luisterboeken?

Basis B01: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen
Basis B03a/b maakt(e) gebruik van een abonnementsdienst

Het gemak van de beschikbaarheid en de aantrekkelijke prijs zijn de belangrijkste argumenten voor een abonnement.

Argumenten om een abonnement voor e-books te nemen

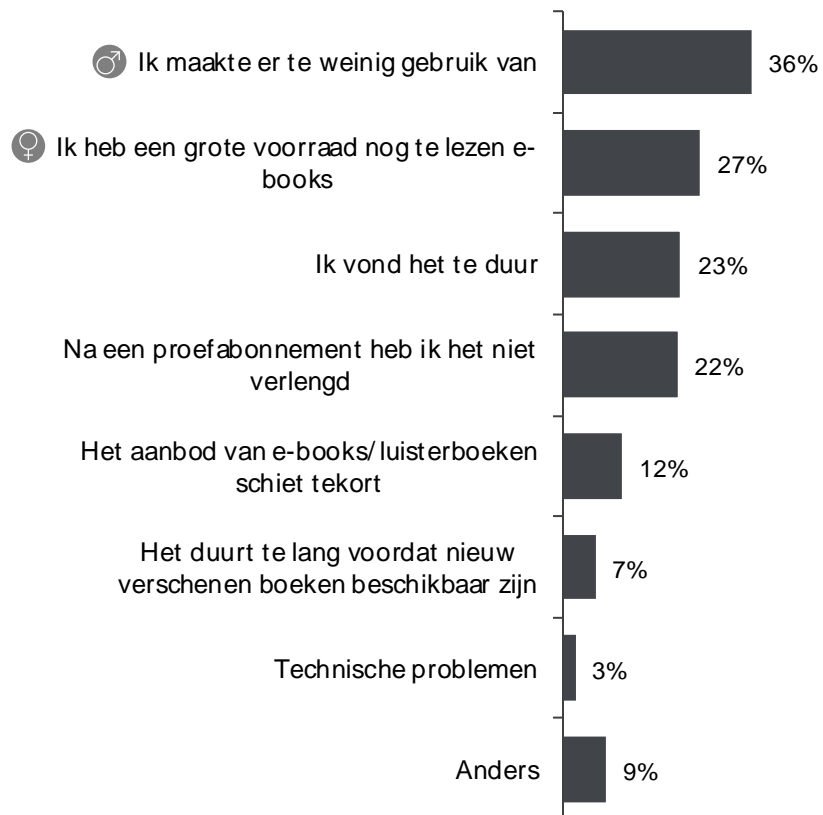
Achtergrond:

Voor 65-plussers speelde 'zit standaard in het bibliotheekabonnement' vaker een rol dan e-booklezers jonger dan 65 jaar.

Het te weinig gebruik maken van het abonnement en de grote voorraad e-books zijn de belangrijkste redenen om het abonnement te stoppen.

Reden geen gebruik meer abonnementsdienst

Achtergrond:

Midden- en hoogopgeleiden zijn vaker gestopt door te weinig gebruik te maken van de abonnementsdienst.

Medium en heavy e-booklezers vaker door het aanbod dat tekort schiet.

B05: Waarom bent u gestopt met uw abonnement?

B02: Hoeveel papieren boeken, e-books of luisterboeken heeft u in de afgelopen 12 maanden gelezen/geluisterd?

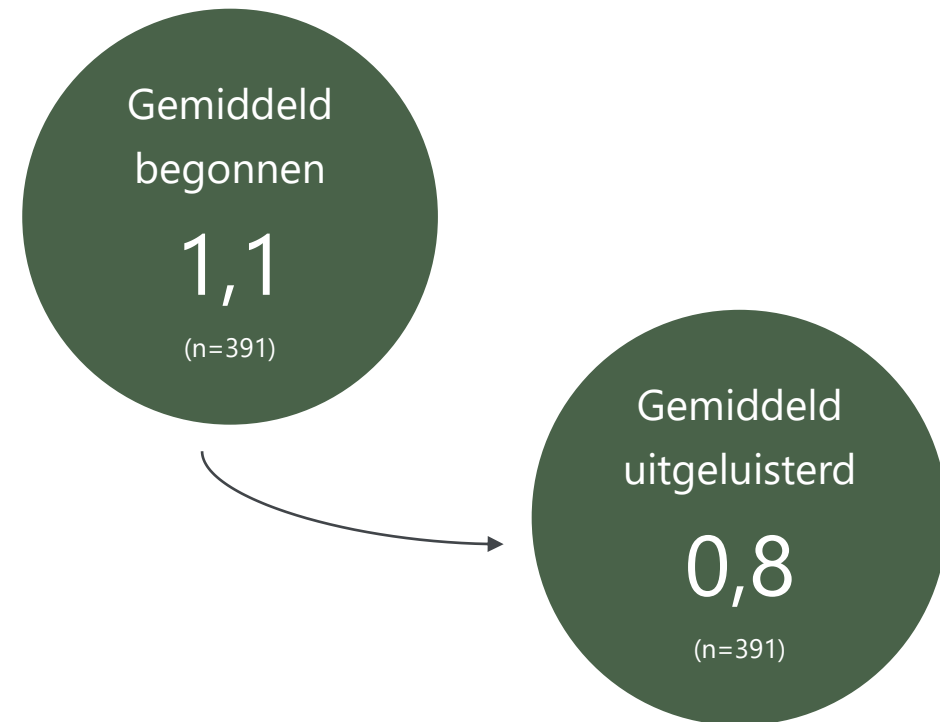
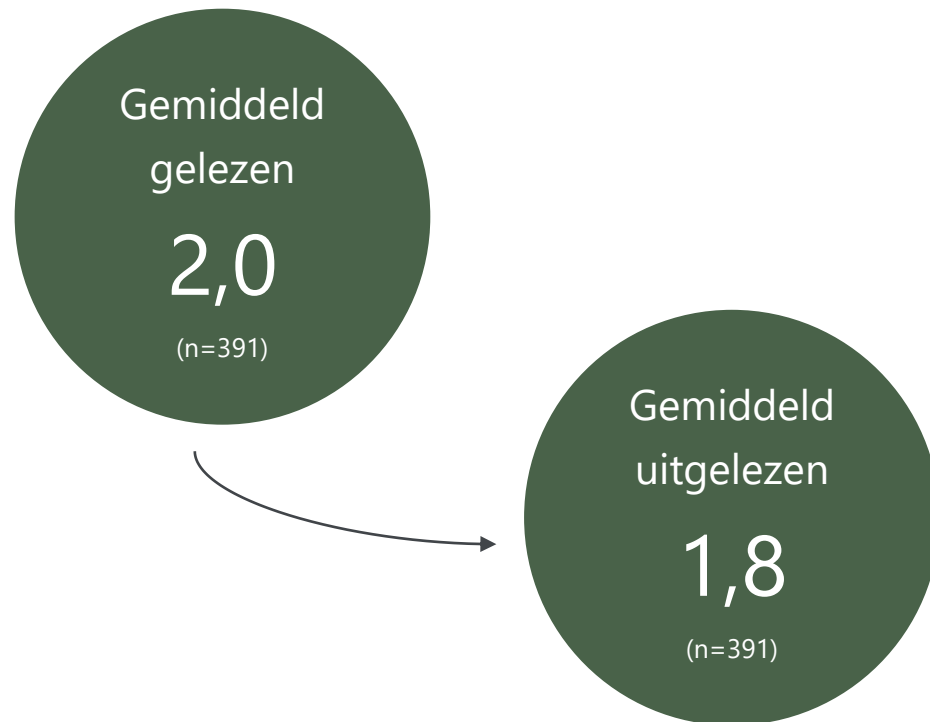
Basis: Maakte gebruik van een abonnementsdienst (n=182)

Per maand leest men gemiddeld twee e-books, waarvan men er 1,8 uitleest. Luisterboeken luistert men iets minder vaak tot het einde.

E-books via dienst(en)

Luisterboeken via dienst(en)

B06: In hoeveel e-books leest/las u gemiddeld per maand via deze dienst(en)?

B07: En hoeveel van deze e-books leest/las u (gemiddeld genomen) daadwerkelijk uit?

B08: En in hoeveel luisterboeken begint/begon u gemiddeld per maand via deze dienst(en)?

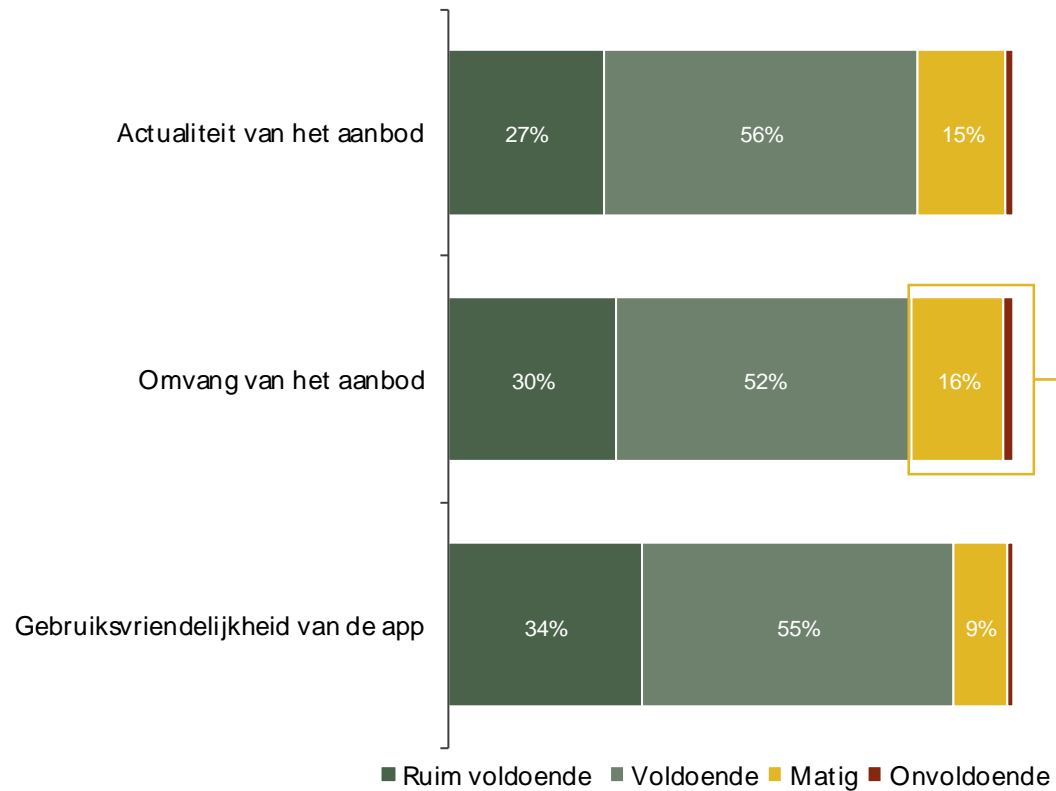
B09: En hoeveel van deze luisterboeken luistert/luisterde u (gemiddeld genomen) daadwerkelijk tot het einde?

Basis: maakt(e) gebruik van een abonnementsdienst (n=391)

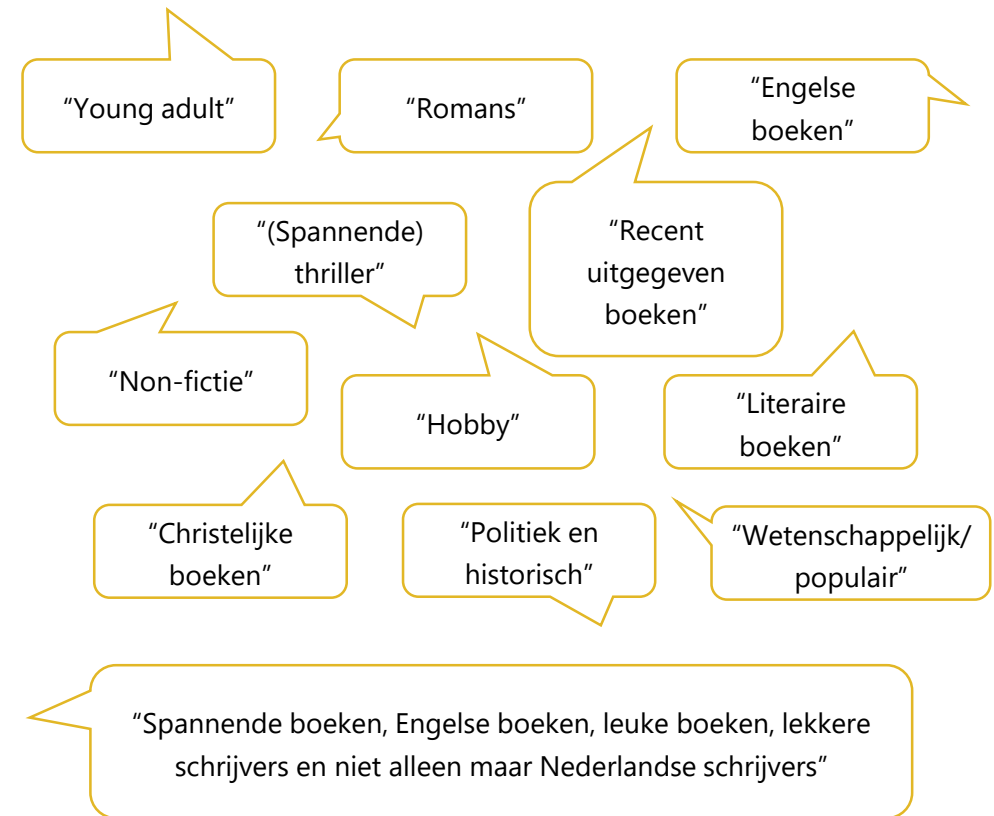
Het aanbod en de gebruiksvriendelijkheid van de diverse aanbieders wordt als voldoende beoordeeld.

Oordeel beschikbare aanbod bij abonnementsdienst(en)

(Soort) boeken die worden gemist in het aanbod

B10: Hoe oordeelt u over het beschikbare aanbod bij uw (voormalige) abonnementsdienst(en)?
 B11: Welke (soort) boeken mist u vooral in het aanbod?

Basis B10: maakt(e) gebruik van een abonnementsdienst (n=391)
 Basis B11: vindt de omvang van het aanbod matig of onvoldoende (n=74)

Bibliotheek

E-booklezers maken meer gebruik van de bibliotheekvoorzieningen in vergelijking met 2018.

36%

... van de e-booklezers is lid van de bibliotheek. Dit was 31% in 2018.

20%

... is lid van de online Bibliotheek.

10%

... is lid van de LuisterBieb.

Gemiddeld aantal geleende boeken

(aantal per jaar)

Papieren boeken

E-books

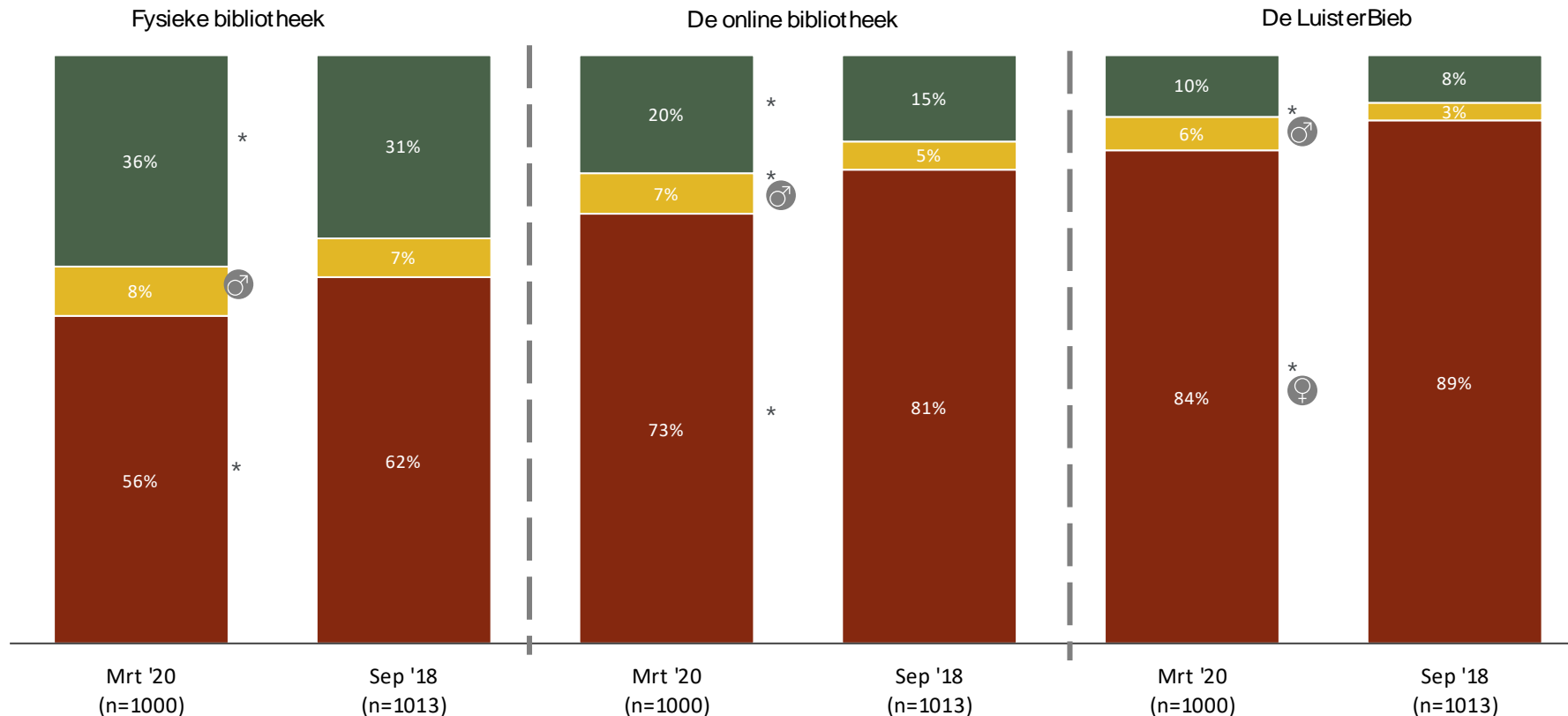

Luisterboeken

E-booklezers maken meer gebruik van zowel de online Bibliotheek als de fysieke bibliotheek en de LuisterBieb in vergelijking met 2018.

Lid van de bibliotheek

Achtergrond:

22% van de e-booklezers leent minimaal 1 e-book per jaar via de online Bibliotheek (via eigen lidmaatschap of dat van iemand anders).

Jongeren (< 35 jaar) zijn vaker lid van de online Bibliotheek dan 35-plussers. Gebruikers van e-readers zijn minder vaak lid van de online Bibliotheek dan gebruikers van andere apparaten (tablets, mobiele telefoon). (Dit zou een leeftijdseffect kunnen zijn.)

- Ja
- Nee, maar ik gebruik het lidmaatschap van iemand anders
- Nee

H01: Bent u lid van de volgende initiatieven van de bibliotheek?

Meer informatie vanuit de Koninklijke Bibliotheek over het aantal bibliotheekleden van de fysieke en digitale bibliotheek is te vinden op de website [Bibliotheekinzicht.nl](https://www.koninklijkebibliotheek.nl/bibliotheekinzicht).

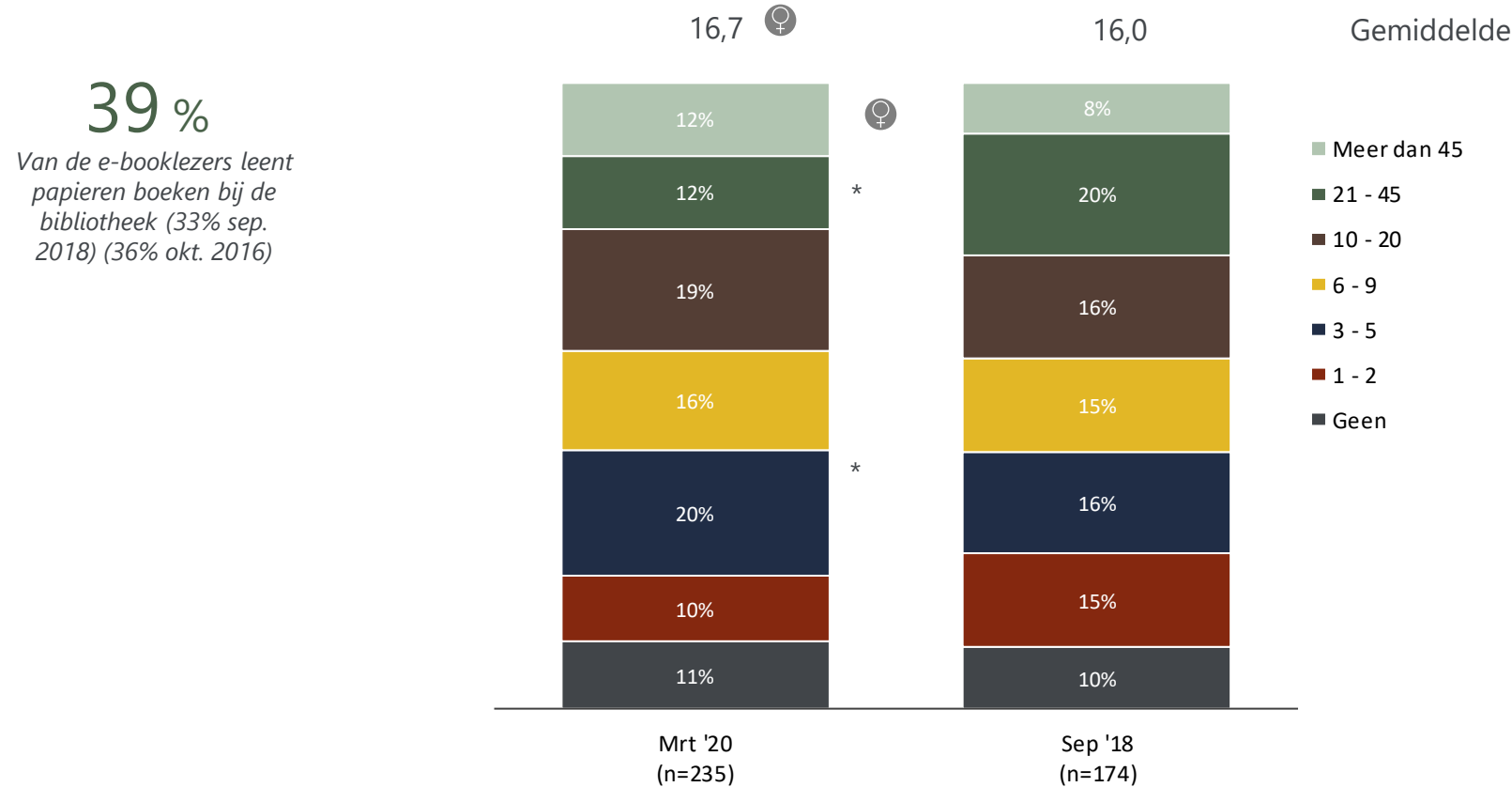
Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen

E-booklezers die lid zijn van de bibliotheek lenen gemiddeld 16,7 boeken per jaar bij de bibliotheek. Dit is vergelijkbaar met 2018.

Gemiddeld aantal geleende papieren boeken bibliotheek

Achtergrond:
Het gemiddeld aantal geleende boeken onder actieve leden (die minimaal 1 boek per jaar geleend hebben) is 17,5 in Maart 2020.

H02: Hoeveel boeken leent u gemiddeld per jaar bij de bibliotheek/online Bibliotheek?
Meer informatie vanuit de Koninklijke Bibliotheek over het aantal bibliotheekleden van de fysieke en digitale bibliotheek is te vinden op de website Bibliotheekinzicht.nl.

De leenfrequentie van zowel e-books als luisterboeken neemt af.

Gemiddeld aantal geleende e-books / Gemiddeld aantal geleende luisterboeken

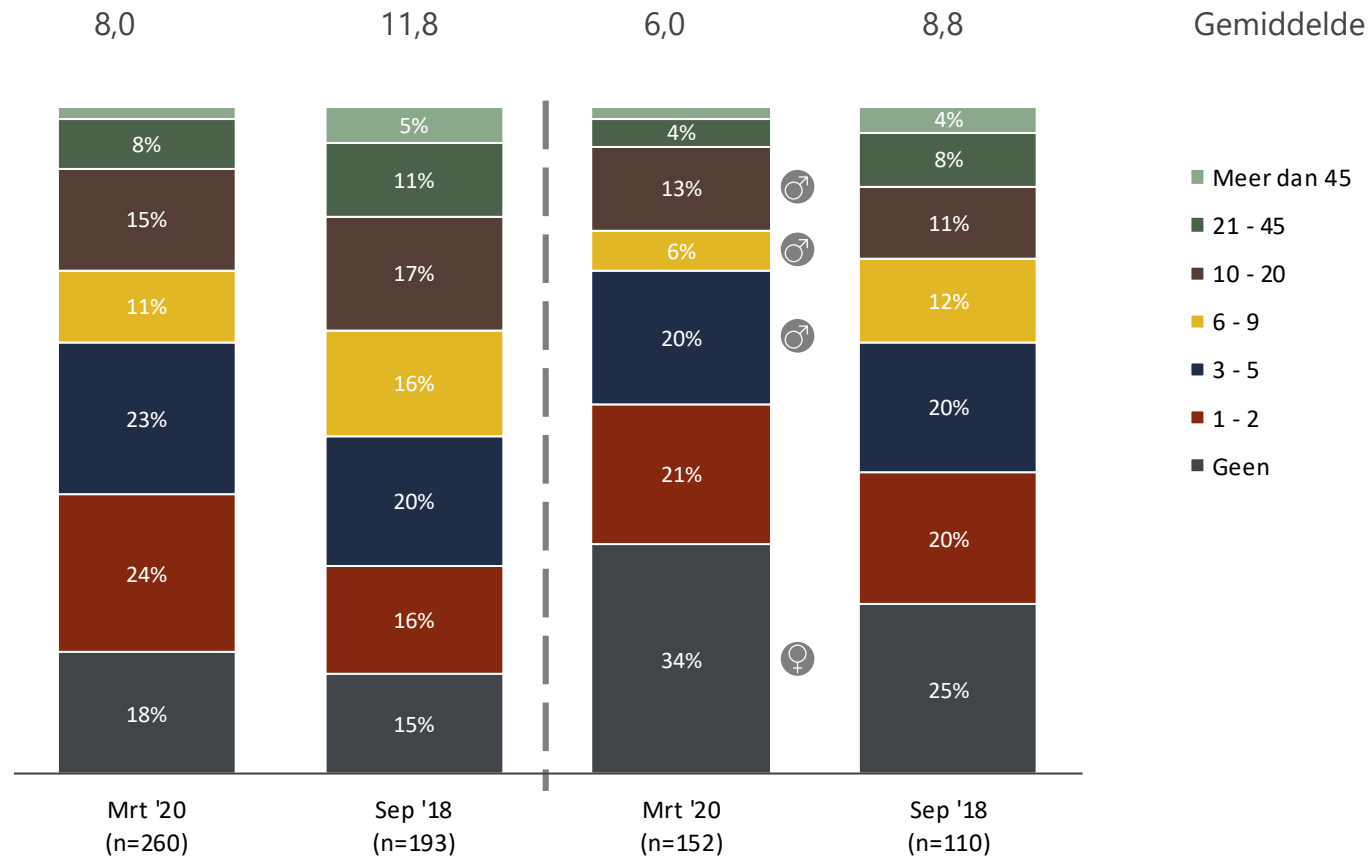
22 %

Van de e-booklezers leent e-books in de online Bibliotheek (16% sep. 2018) (16% okt. 2016)

Achtergrond:

Het gemiddeld aantal geleende e-books onder actieve leden (die minimaal 1 e-book per jaar geleend hebben) is 8,9 e-books in Maart 2020.

Onder actieve leden die minimaal 1 luisterboek geleend hebben is, zijn er gemiddeld 8,3 luisterboeken geleend in Maart 2020.

11 %

Van de e-booklezers leent luisterboeken bij de LuisterBieb (8% sep. 2018)

H02: Hoeveel boeken leent u gemiddeld per jaar bij de bibliotheek/online Bibliotheek? Meer informatie vanuit de Koninklijke Bibliotheek over het aantal bibliotheekleden van de fysieke en digitale bibliotheek is te vinden op de website Bibliotheekinzicht.nl.

Basis e-books: is lid / maakt gebruik van lidmaatschap van iemand anders van initiatief van de online Bibliotheek
 Basis luisterboeken: is lid / maakt gebruik van lidmaatschap van iemand anders van initiatief van de luisterbieb

Online lezen & leesplatformen

De helft van de e-booklezers houdt zich naast het lezen van boeken ook op andere manieren bezig met lezen; één op de vijf lezers gebruikt een leesplatform.

48%

... van de e-booklezers houdt zich ook op andere manieren bezig met lezen.

Top 5 bezigheden

- 22%** Online lezen van verhalen
- 16%** Sociale media accounts volgen
- 11%** Online lezen van gedichten
- 9%** Podcasts over/van schrijvers
- 9%** Online filmpjes over boeken/schrijvers

55%

... van de lezers leest online verhalen of gedichten ter vermaak.

22%

... van de lezers gebruikt een leesplatform.

Meest gebruikte platforms

Lees.bol.com
Wattpad
Goodreads
Hebban

Top 3 redenen gebruik platform

- 36%** Boekentips opdoen
- 35%** Boekrecensies lezen
- 29%** Eigen leeslijst bijhouden

48% van de e-booklezers houdt zich ook op andere manieren bezig met lezen, zoals online verhalen lezen of door het volgen van social media accounts over boeken en/of schrijvers.

Doet wel eens aan...

Achtergrond:

Midden- en hoogopgeleiden doen vaker de volgende activiteiten:

- Literaire/verhalende podcasts luisteren
- Online filmpjes bekijken over boeken/schrijvers
- Het schrijven en online publiceren van verhalen of gedichten

Achtergrond:

Light en medium e-booklezers luisteren vaker naar podcasts over/van schrijvers/boeken

Voorbeelden van activiteiten en of platforms:

Sites of apps waar u online verhalen

leest:

"Wattpad.com"
"Onlinebibliotheek.nl"
"Vriendin.nl"
"Margriet.nl"
"Linda.nl"
"Gratisboek.nl"
"Fanfiction.net"
"Facebook.com"

Sites of apps waar u online gedichten

leest:

"Youtube.com"
"Instagram.com"
"Pinterest.com"
"Gedichtenweb.nl"
"Gedichten.nl"
"Facebook.com"
"Dichters.nl"

Podcasts met schrijvers of over boeken

die u beluistert:
"Thijs Lindhout"
"Spotify"
"Storytel"
"Kobo"
"Martin Koolhoven"
"For real podcast"

Platforms waar u verhalen

of gedichten publiceert:

"Wattpad"
"Schrijverspunt.nl"
"Schrijven.nl"
"Pinterest"
"Facebook"
"Gedichten.nl"
"Kobo"
"Blogspot"

Literaire of verhalende podcasts die u

beluistert:

"De kofferbakmoord"
"Tanis"
"Miss Podcast"
"De poëzie podcast"
"De brieven van Van Gogh"
"Brand in het landhuis"

Social media accounts van schrijvers

en/of boeken die u volgt:

"Stephen King"
"Patty Smith"
"Ilse Ruijters"
"Karin Slaughter"
"De zeven zussen"
"Carry Slee"

Platforms waar u online filmpjes bekijkt

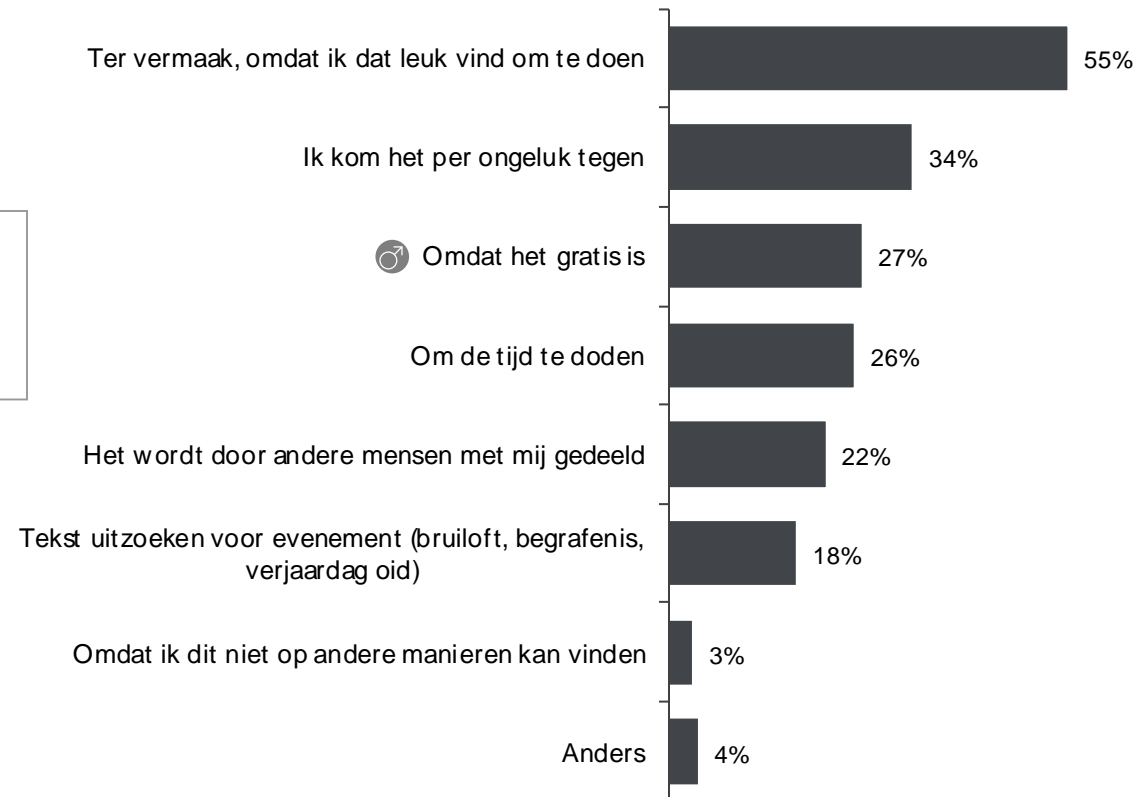
over boeken/schrijvers:

"Youtube"
"Instagram"
"Schrijvers.nl"
"Facebook"
"Boekenspot"

Online verhalen of gedichten lezen is voor de meerderheid vermaak. Het is leuk om te doen.

Reden om online verhalen/gedichten te lezen

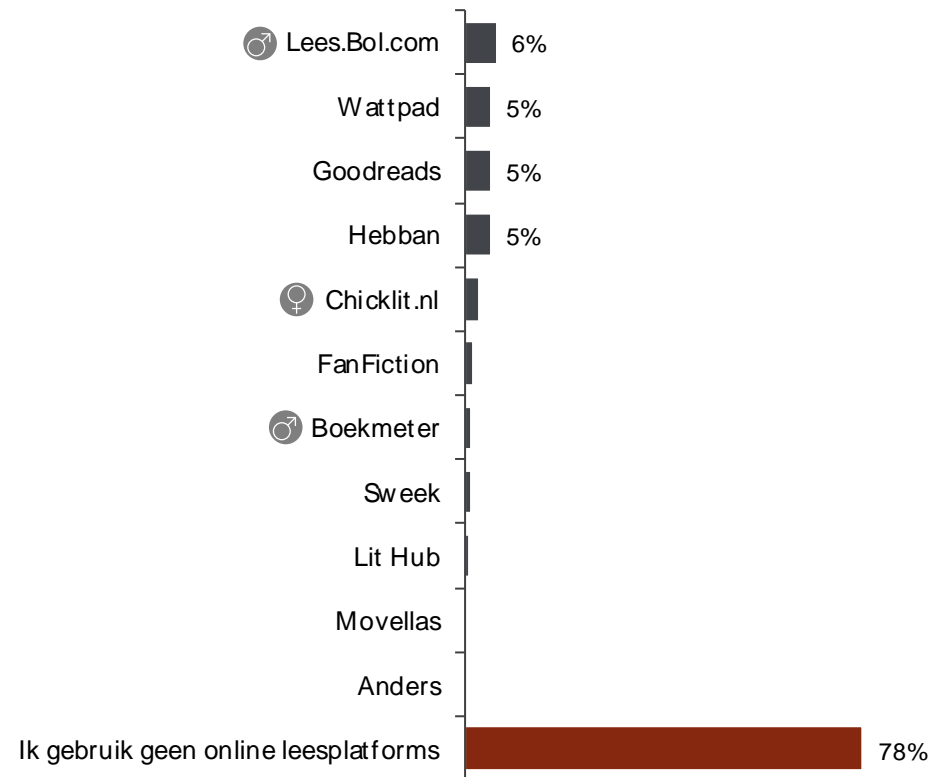
Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar lezen online verhalen/gedichten vaker om de tijd te doden dan 35-plussers.

22% van de e-booklezers gebruikt een leesplatform. Lees.Bol.com, Wattpad, Goodreads en Hebban worden het meest genoemd.

Gebruik leesplatforms

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar en hoogopgeleiden gebruiken vaker Goodreads.

Leden van de bibliotheek/online Bibliotheek gebruiken vaker Lees.Bol.com.

Heavy en medium e-booklezers gebruiken vaker Hebban.

Boekentips, recensies en het bijhouden van de eigen leeslijst zijn de belangrijkste motieven om de platforms te gebruiken.

Gebruik platforms

Achtergrond:
35-plussers gebruiken vaker leesplatforms om boekentips op te doen dan jongeren tot 35 jaar.

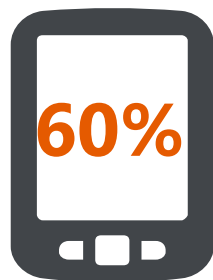
Hoogopgeleiden gebruiken platform vaker om boekrecensies te schrijven dan midden- en laagopgeleiden.

Light e-booklezers gebruiken platform vaker om verhalen of gedichten te lezen dan medium en heavy e-booklezers.

	Totaal (n=205)	Lees.Bol.com (n=59)	Hebbaan (n=51)	Wattpad (n=47)**	Goodreads (n=45)**
Boekentips opdoen	36%	32%	54%	29%	61%
Boekrecensies lezen	35%	32%	64%	18%	60%
Mijn eigen leeslijst bijhouden	29%	20%	31%	31%	49%
Verhalen of gedichten lezen	27%	23%	4%	59%	20%
Boekennieuws / artikelen over boeken	25%	25%	41%	9%	32%
Zien wat vrienden lezen	18%	20%	8%	32%	22%
Leeschallenge	13%	6%	18%	11%	33%
Uitwisseling over boeken met anderen	12%	12%	8%	27%	11%
Boekrecensies schrijven	10%	4%	16%	7%	13%
Zelf verhalen of gedichten schrijven en delen	8%	5%	4%	20%	0%
Contact met schrijver(s)	5%	13%	1%	9%	0%
Anders	2%	2%	2%	2%	0%

Leesbeleving apparaten

De smartphone wordt vaak gebruikt voor het lezen van teksten.
De e-reader is favoriet voor het lezen van e-books.

... van de lezers leest e-books op een e-reader. **33%** leest e-books op een tablet, **22%** op de smartphone.

56%

... van de ouders heeft liever dat de kinderen papieren boeken lezen dan e-books

Smartphone

58%

... van de lezers leest teksten op een smartphone.

Top 3 teksten

88% E-mails of appjes

51% Blogs of artikelen

49% Krant

15%

... van de lezers vindt een smartphone een gelijkwaardig alternatief voor de tablet of e-reader om te lezen

Tablet

51%

... van de lezers leest teksten op een tablet.

Top 3 teksten

68% E-mails of appjes

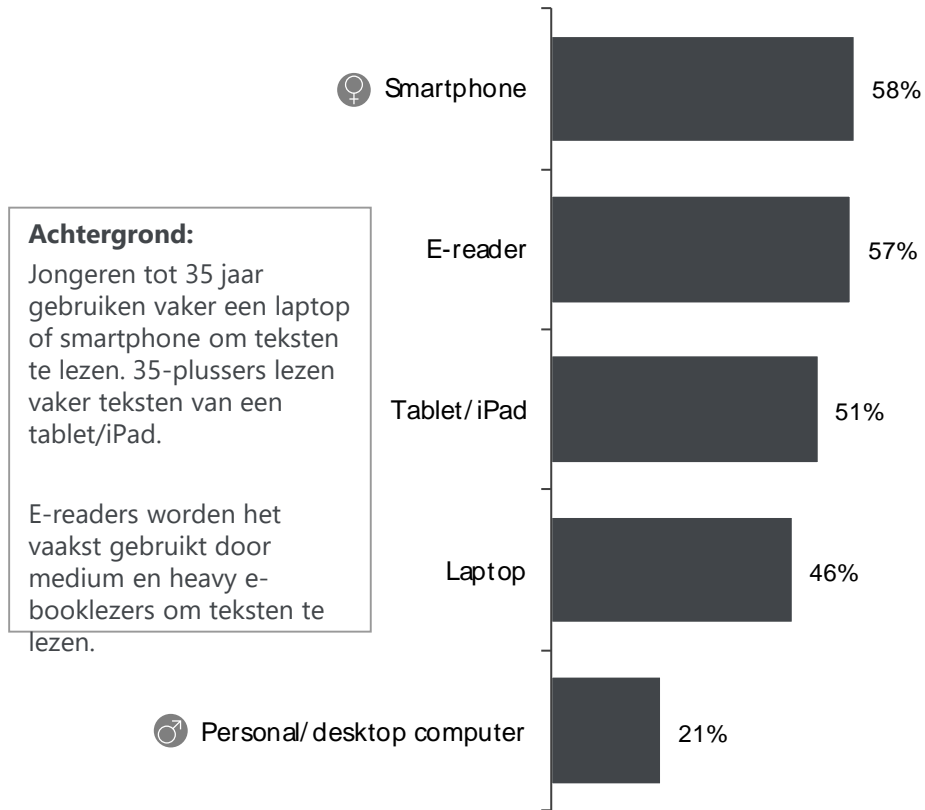
62% Krant

54% E-books

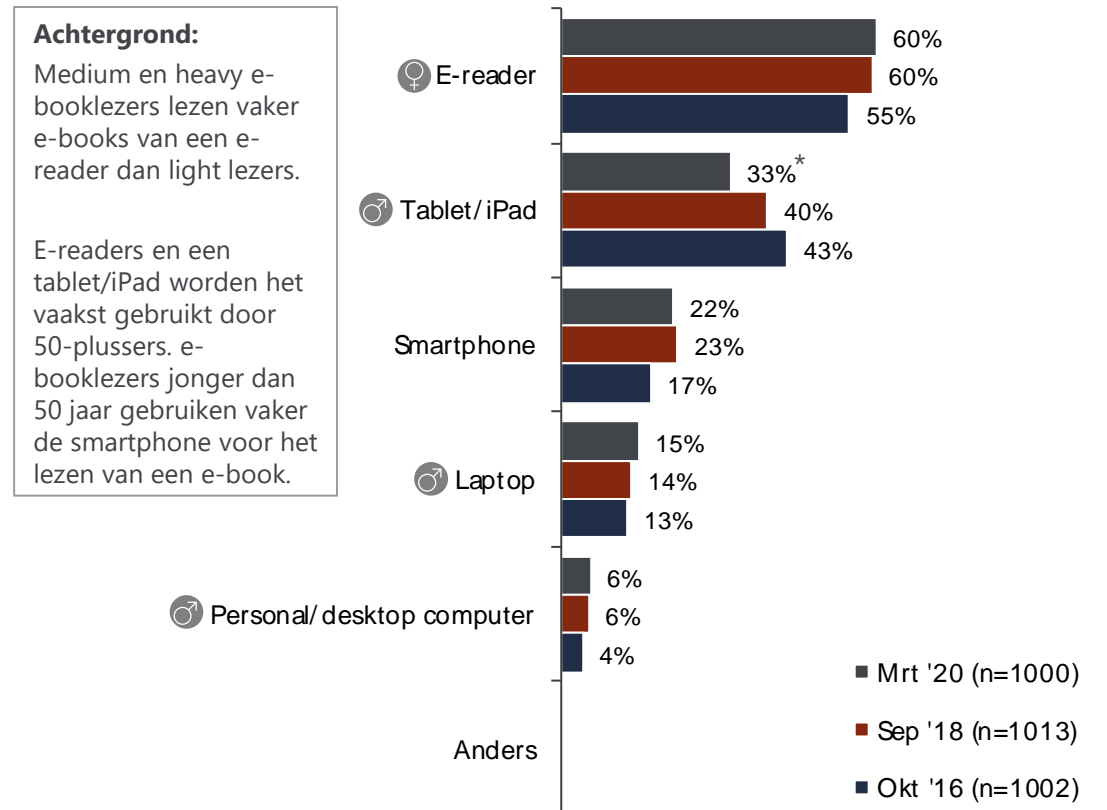
De e-reader is favoriet voor het lezen van e-books. De tablet wordt minder vaak gebruikt om e-books te lezen in vergelijking met 2018.

Apparaat voor lezen teksten

Apparaat voor lezen e-books

E01: Welke van de volgende apparaten gebruikt u voor het lezen van teksten? *Met teksten bedoelen wij boeken, verhalen, kranten, artikelen, gedichten maar ook bijv. emails.*

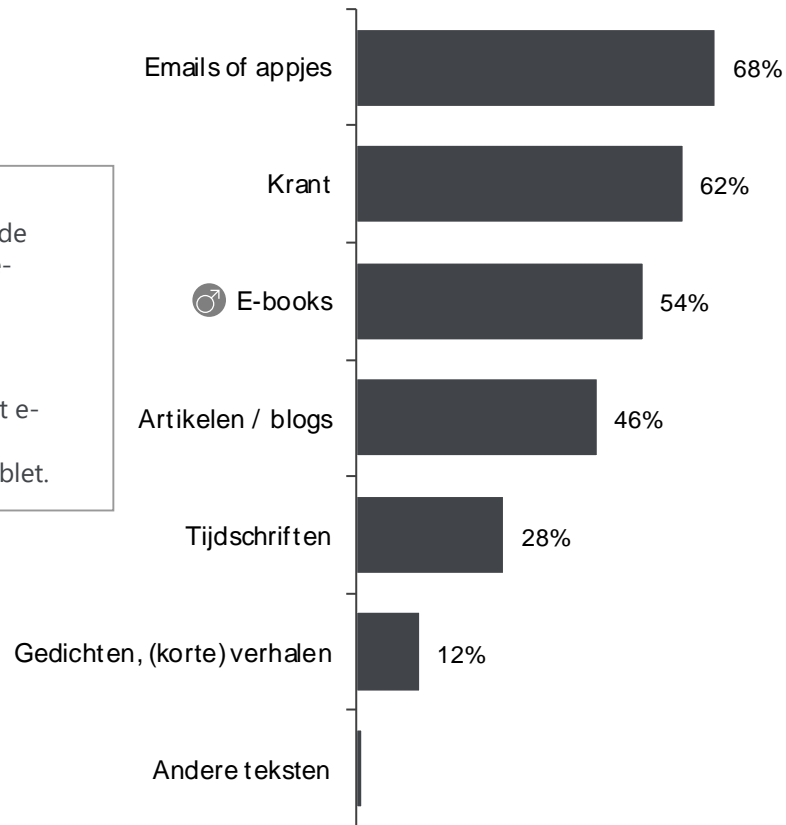
E04: Welke van de volgende apparaten gebruikt u voor het lezen van e-books?

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen

E-books en de krant worden vaker gelezen op de tablet dan op de smartphone.

Soort teksten op tablet

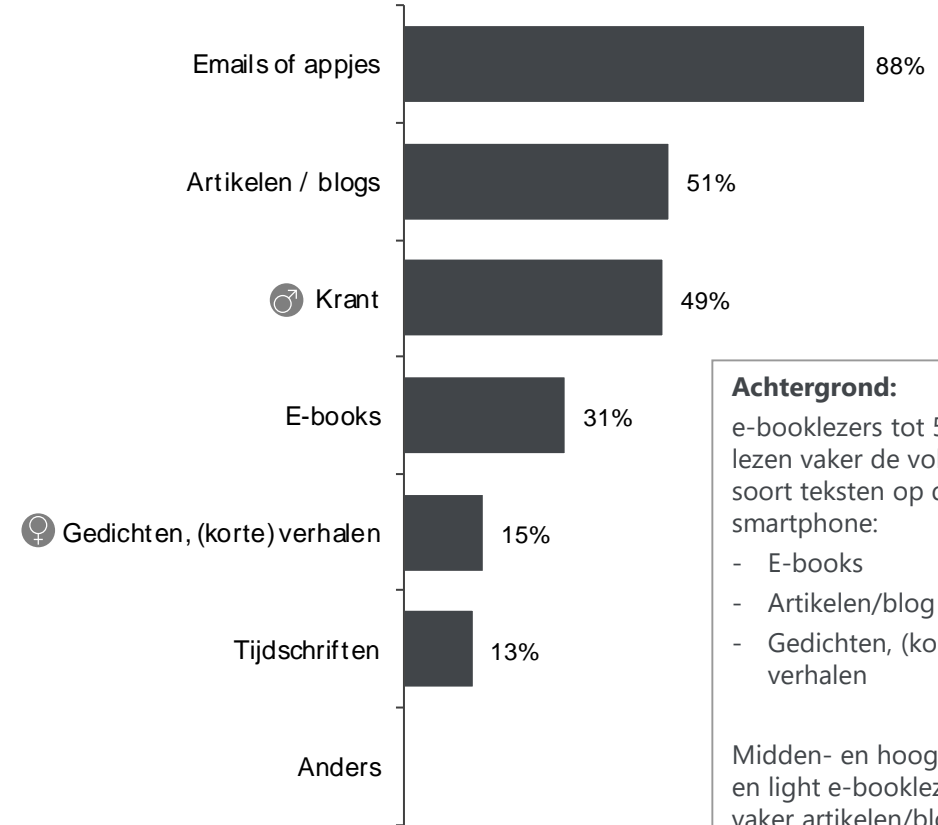

Achtergrond:

50-plussers lezen vaker de krant op de tablet dan e-booklezers tot 50 jaar.

Jongeren tot 35 jaar, hoogopgeleiden en light e-booklezers lezen vaker artikelen/blogs op de tablet.

Soort teksten op smartphone

Achtergrond:

e-booklezers tot 50 jaar lezen vaker de volgende soort teksten op de smartphone:

- E-books
- Artikelen/blog
- Gedichten, (korte) verhalen

Midden- en hoogopgeleiden en light e-booklezers lezen vaker artikelen/blogs op de smartphone.

E02: Wat voor soort teksten leest u op de tablet?
E03: Wat voor soort teksten leest u op de smartphone?

Basis E02: leest teksten op de tablet/iPad (n=519)
Basis E03: leest teksten op smartphone (n=564)

Meer dan de helft van de ouders heeft liever dat de kinderen papieren boeken lezen dan e-books.

Stellingen

56%

Ik heb liever dat mijn kinderen papieren boeken lezen dan e-books

17% oneens

37%

Mijn kinderen luisteren wel eens naar luisterboeken

47% oneens

% (Helemaal) mee eens

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen en heeft kinderen in de leeftijd jonger dan 12 jaar (n=183)

E08: Kunt u van onderstaande stellingen aangeven of u het er mee eens of oneens bent?

Het lezen vanaf papier is in de ogen van een derde van de e-booklezers beter voor het geheugen en tekstbegrip dan digitaal lezen. Een globaal evenengrote groep is het hier mee oneens.

Stellingen

Mee eens:

Mee oneens:

% (Helemaal) mee eens

% (Helemaal) mee oneens

E08/E09: Kunt u van onderstaande stellingen aangeven of u het er mee eens of oneens bent?

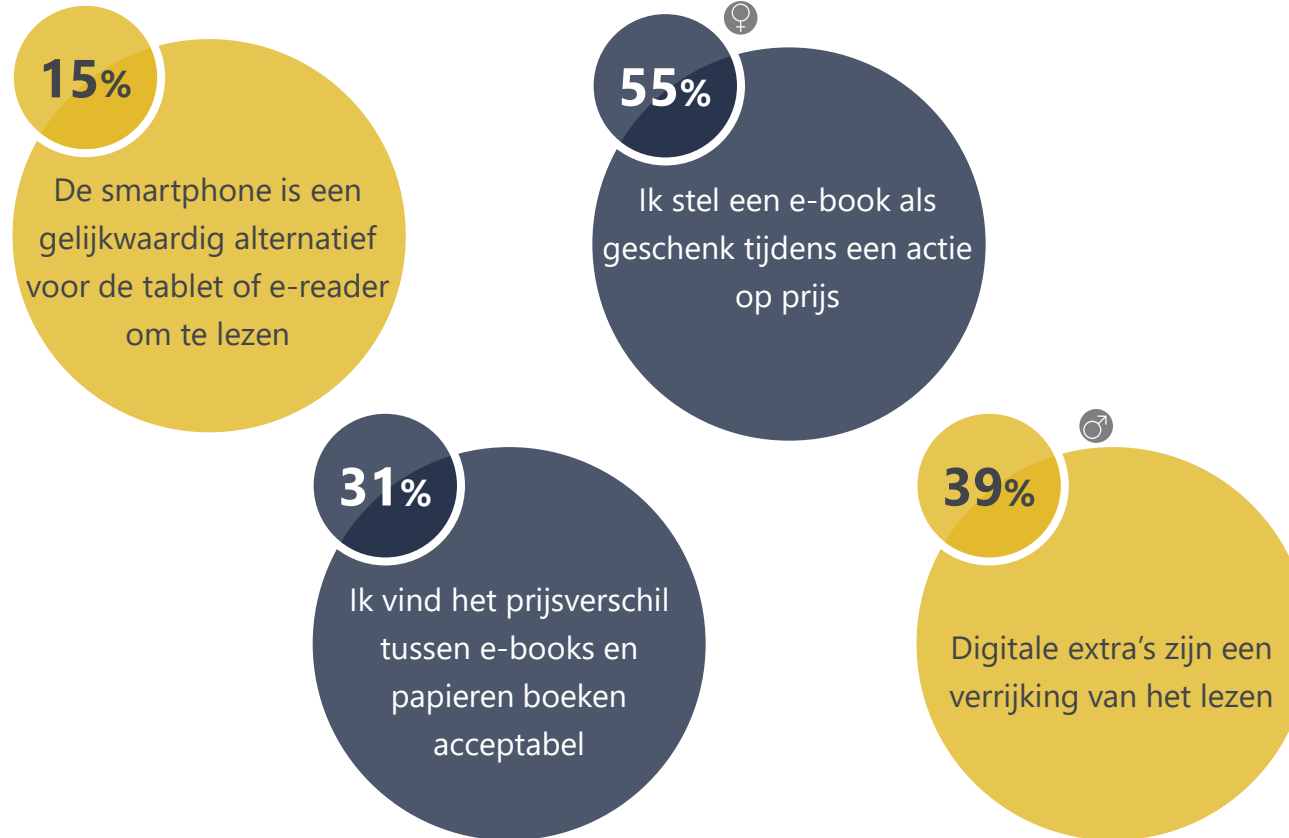
** Exacte verdeling resultaten is toegevoegd in de bijlage

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)

De smartphone is nog geen gelijkwaardig alternatief voor de tablet of e-reader om een e-book te lezen.

Stellingen

% (Helemaal) mee eens

E08/E09: Kunt u van onderstaande stellingen aangeven of u het er mee eens of oneens bent?

** Exacte verdeling resultaten is toegevoegd in de bijlage

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)

Lezers hebben meer moeite met de concentratie tijdens het lezen van een e-book dan bij het lezen van een papieren boek.

Stellingen papieren boek vs. e-book

	Papieren boek	E-book
Ik vind het moeilijk mij te concentreren als ik een ... aan het lezen ben.	11%	22%
Wanneer ik in mijn vrije tijd een ... aan het lezen ben, merk ik dat ik snel afgeleid ben door binnenkomende berichtjes op mijn telefoon.	19%	30%

% (Helemaal) mee eens

E09: Kunt u van onderstaande stellingen aangeven of u het er mee eens of oneens bent?

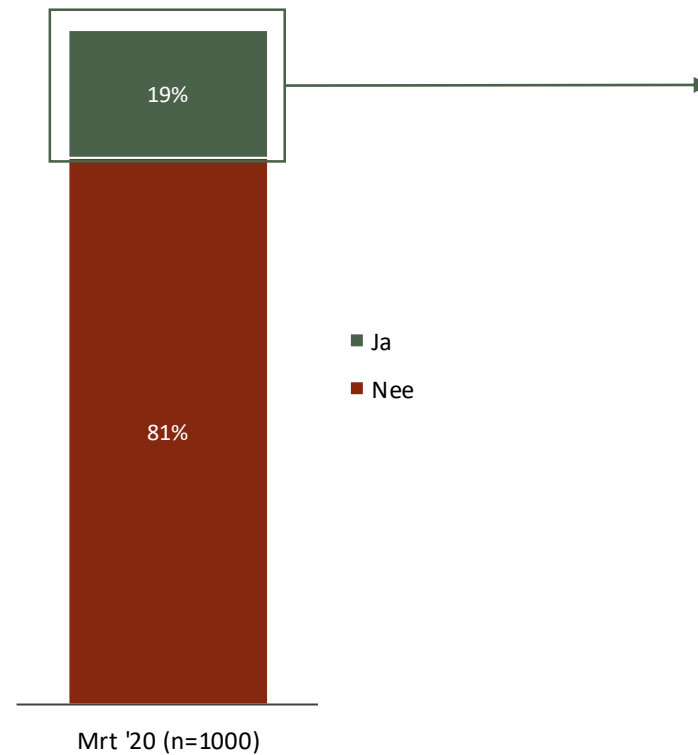
Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)

Bijlagen

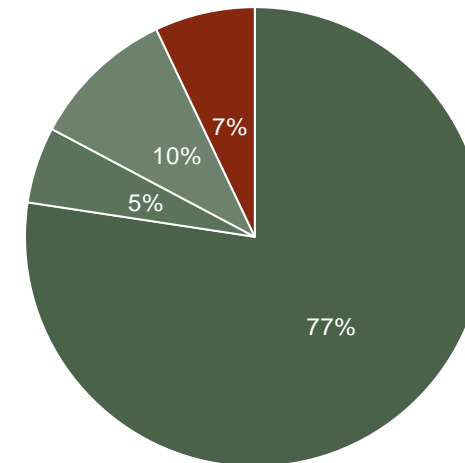
Ouders die voorlezen, lezen voornamelijk voor uit papieren boeken.

Kinderen jonger dan 12 jaar

Voorlezen kinderen

Achtergrond:

Light e-booklezers lezen vaker uit een papieren boek voor. Medium en heavy e-booklezers lezen vaker uit zowel een papieren boek als e-book voor.

- Ja, uit een papieren boek ♀
- Ja, uit een e-book
- Ja, uit zowel papieren boeken als e-books
- Nee

F01: Heeft u kinderen in de leeftijd jonger dan 12 jaar?

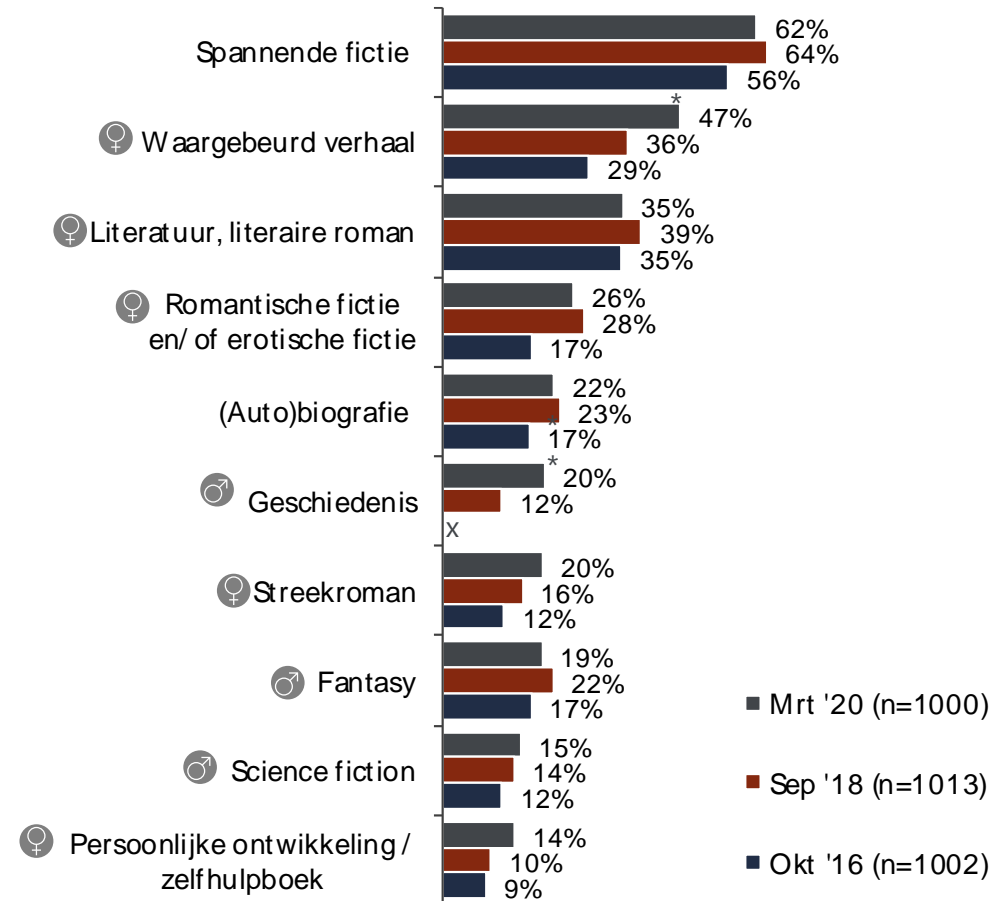
F02: Leest u uw kinderen wel eens voor?

Basis F01: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk in een e-book gelezen
Basis F02: heeft kinderen in de leeftijd jonger dan 12 jaar (n=183)

Spannende fictie en het waargebeurde verhaal zijn de meest gekozen genres binnen e-books.

Top 10 genres e-books

Achtergrond:

Waargebeurde verhalen worden vaker gelezen door medium en heavy e-booklezers.

Spannende fictie wordt vaker gelezen door 35-plussers (zowel in papieren boeken als e-books).

Literatuur, literaire roman wordt vaker gelezen door midden- en hoogopgeleiden (zowel in papieren boeken als e-books).

Waargebeurde verhalen is een populair genre bij de e-books. Ook romantische en/of erotische fictie wordt vaker als e-book gelezen.

Genres gelezen e-books, luisterboeken en papieren boeken

Genre	E-Book n=1000	Luisterboek n=270	Papieren boek n=885
Spannende fictie	62%	35%	58%
Waargebeurd verhaal	47% *	23%	39%
Literatuur, literaire roman	35%	17%	35%
Romantische fictie en/ of erotische fictie	26% *	13%	22%
(Auto)biografie	22%	11%	21%
Geschiedenis	20%	14%	20%
Streekroman	20%	9%	17%
Fantasy	19%	21%	19%
Science fiction	15%	11%	14%
Persoonlijke ontwikkeling / zelfhulpboek	14%	10%	18%
Reisboek / reisgids	14%	4%	28%
Young adult	13%	10%	13%
Kookboek	12%	4%	30%
(Populair) wetenschappelijk boek	11%	9%	12%
Hobby boek	11%	2%	22%
Stripboek/ graphic novel	11%	6%	18%
Werk / zakelijk boek	10%	2%	14%
Kinderboek / jeugdboek	8%	13%	13%
Spiritualiteit / godsdienst	7%	4%	10%
Managementboek	5%	2%	8%
Poëzie	3%	4%	6%
Anders	2%	2%	2%
Weet niet meer	1%	7%	2%

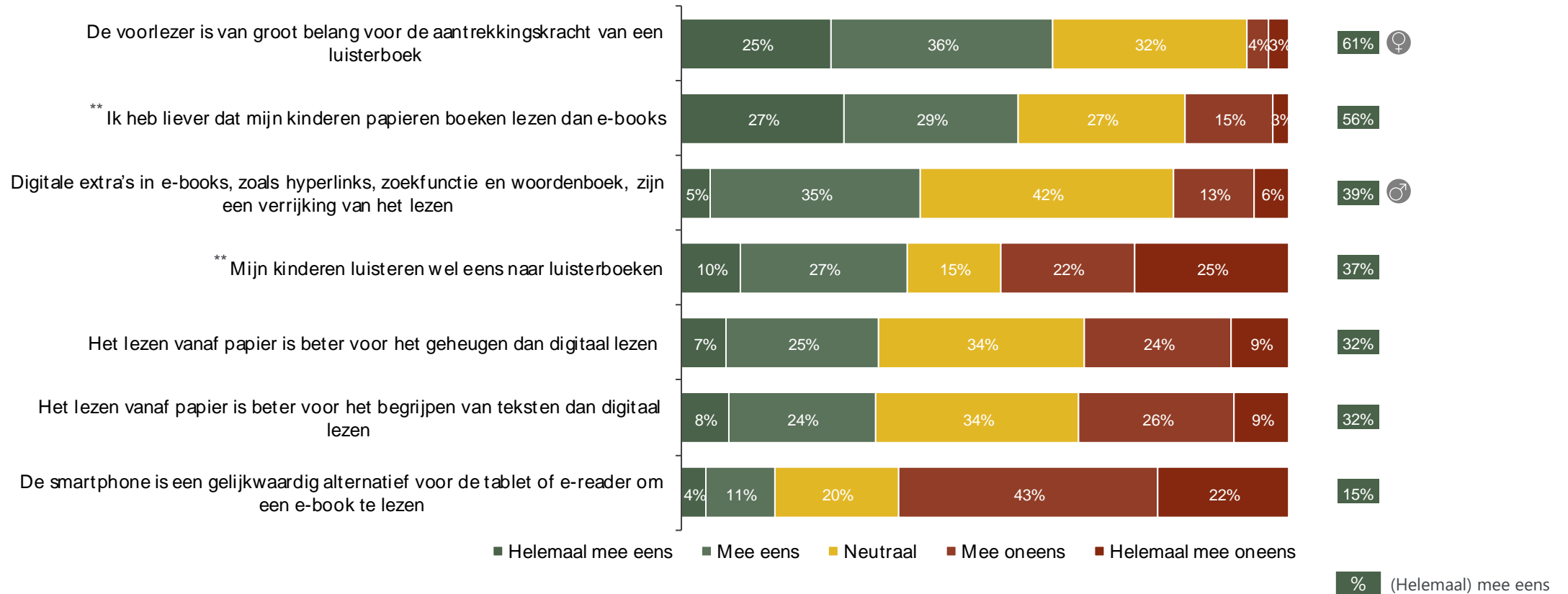
* Significant vaker dan als papieren boek

Basis: e-booklezers n=1000, die een papieren boek hebben gelezen (N=885) of een luisterboek hebben gebruikt (n= 270)

**Verschillen mogelijk beïnvloed door het beschikbare aanbod.

A04: Welke van de volgende genres leest u weleens als (e-book, luisterboek of papieren boek)?

Stellingen

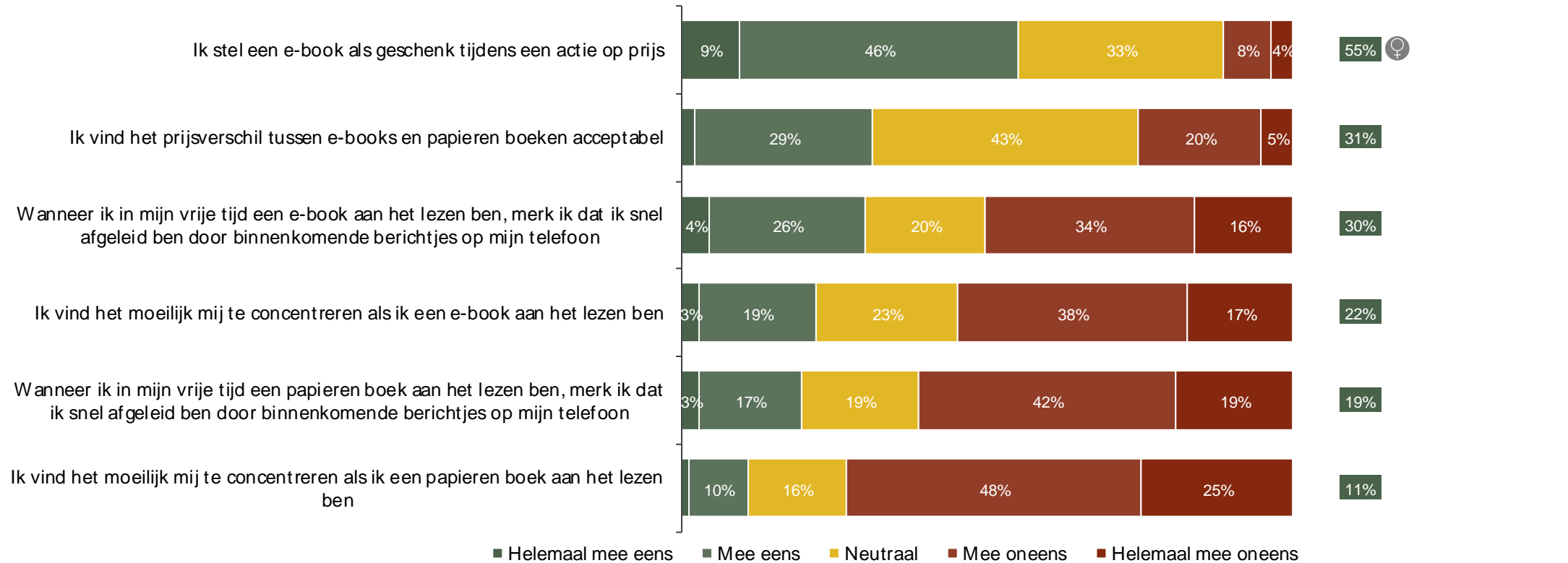
E08: Kunt u van onderstaande stellingen aangeven of u het er mee eens of oneens bent?

** Aanvullend op de basis: heeft kinderen in de leeftijd jonger dan 12 jaar (n=183)

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)

Stellingen

** Aanvullend op de basis: heeft in de afgelopen 12 maanden minstens 1 papieren boek gelezen (n=885)

Basis: heeft in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een e-book gelezen (n=1000)

E09: Kunt u van onderstaande stellingen aangeven of u het er mee eens of oneens bent?

Onderzoeks- verantwoording

Methode

Online (CAWI in GfK Online panel)

Invulduur van de vragenlijst: circa 15 minuten

Onderwerpen van de vragenlijst: lezen van e-books, Luisteren van luisterboeken, abonnementsdiensten, bibliotheek, online lezen & leesplatformen en leesbeleving apparaten

Veldwerk

1 april 2020 – 16 april 2020

Netto steekproef: n = 1.000

Bruto steekproef: n = 9.325

Sample

GfK Online Panel

Nederlandse consumenten van 14 jaar en ouder

De steekproef is door middel van weging op celniveau representatief gemaakt op geslacht, leeftijd en opleiding

In de rapportage wordt soms onderscheid gemaakt tussen 3 typen lezers op basis van frequentie:

- Heavy lezer: minder dan 6 boeken per jaar
- Medium lezer: 6-20 boeken per jaar
- Light lezer: 21+ boeken per jaar

Op sommige plekken in het rapport wordt vergeleken met NL representatief. Dit is de verhouding zoals die in de gehele populatie in Nederland (14 jaar en ouder) wordt gevonden.

Algemene voorwaarden

- Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met het quality systeem van GfK dat is gecertificeerd volgens de normen van NEN-EN-ISO 9001, ISO 20252 en ISO 26362. GfK onderschrijft de gedragsregels van E.S.O.M.A.R. (European Society for Opinion and Market Research) en is lid van de brancheorganisatie MOA (zie <http://www.moaweb.nl>).
- De Onderzoeksgegevens zijn bedoeld voor eigen gebruik door Opdrachtgever. Zonder de voorafgaande toestemming van GfK mag Opdrachtgever deze niet, geheel of gedeeltelijk, aan derden ter hand stellen of door een derde laten gebruiken, of op welke wijze dan ook openbaar maken. Bij verkregen toestemming dient in dat geval bij de onderzoeksresultaten als bron "GfK <opleveringsmaand en jaar onderzoek>" te worden vermeld. Exclusiviteit van verzamelde gegevens is gebaseerd op de Gedragscode van de MOA, art. 5 (zie <http://www.moaweb.nl>).